

309115

ప్రతిదినము ప్రకటించబడును

VOL. 4. జెన్న పట్టణము 1917 సం. నవంబరు నెల 29 వ తేది గురువారము
వంపుటము. క. పింగళనామ సంవత్సర శాస్తిక మాస బహుళ ప్రథమి. (సంఖ్య 900)

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.
చర్మవ్యాధుల నొప్పుల బాగు
బోలును. వాయువు
బొట్టు సోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదగినది.
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనము బో, బొంబయి అండ్ మదరాసు.

ప్రకటనము (955)
చెంగల్ పట్టు జిల్లా, యెల్లూరు సర్కిల్,
వల్లూరు అట్టి పట్టు ప్యాక్ కరీ ల లో ఉన్న
మాతాల్వారు మార్బులదాఖలా ఉప్పు వాములు
విక్రయించ దలచినాము. గాన కావలసిన వారు
యిదిగను చిరునామా దారుగానికి వ్రాసినయెడల
కోరిన సంచాయిషీ పొందగలరు.
వల్లూరు ప్యాక్ కరీ కెనెన్సు నెం 34-య 32-19
అట్టి పట్టు ప్యాక్ కరీ డిటో 10-య 3-20
మోతే వెంకన్నగారు,
కెనెన్సు హెల్లూరు,
ఏలూరు, కృష్ణ జిల్లా.
కారణం బ: ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.
సంఘమురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు నుపయోగపడినది.
అందరు నిందితవలయును. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ వేలు.
అంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ముతుశోధక 957
ముతుకూల ఆత్మికామైన వ్యాధి.
దానిని తొలగించునట్లు సంతానము కలు
గదు. ఈముతుశోధకము నేరించి అనేక
శ్రీలు సంధానములై ఇప్పుడు చాల
సుఖించుచున్నారు. నీవు ముతుకూల
వలన బాధపడుచున్నావా? అట్లుచున
ముతుశోధకము నేరించుము. వెల డబ్బీ 2-0-0.
గంధర్వ ఫార్మసీ,
రాజవండ్రి తేక, 83, లింగి కెట్టి వీధి, మదరాసు.
ఉచితము.
గదాధర
మనోహరమగు కథ.
అడ్రస్:—హెచ్.వి.ఎం.వీ. అంకు సన్సు,
943 పోస్టుబాక్సు 27, మదరాసు.

OTTO DILBAHAR REGD
THE
PERFUME OF ORIENTALS
DELIGHTFUL & LASTING

ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)
ఇప్పటికాలపు దులి కనుకనునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది.
అల్లూహులుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ తువాలపై కొన్ని దినువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు
సువాసన నిన్నులవలించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
దిన్నైజా. (ఆర (దాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
సభ్యరకము నైజా 1-దాం " " 0-12-0
నేరొకనైజా 2 " " " 1-4-0
వెద్దనైజా 4 " " " 2-0-0
వి.పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పత్రేల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధులగు ప్రతివాదులలోను దొరకును. దీనికి
అనేకమగు నకలు వెంట్రు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసానైన
ను, కార్డువైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుము. ఈఆటో
దిల్బహారుయొక్క సులభములగు పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగునవారికి
వ్రాసినచో అజాకిమృతగుల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.
పోల్ వజంట్టుఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జుమ్మామసీదు బొంబయి.

వీపిల్లుపార్కు
వేడుకలు, ప్రదర్శనములు.
—(0)—
డిశెంబరు 24 వ తేదీ నుండి గాని కొంచెము
ముందుగా గాని ప్రారంభమగును.
హిందూ దేశ చిత్రకళా, పారిశ్రామిక వస్తు
ప్రదర్శనములు జరుగును.
స్వదేశీ వస్తువుల నేకములు ప్రదర్శించబడును.
హిందూ దేశ మంతవలకు పారిశ్రామిక రం
గమున స్వతంత్రజీవనము చేయగలదను సమస్య
కిందు తగిన సమాధానము ప్రస్తుతమగును.
చిత్రమైన వినోదములు, వ్యాయామప్రదర్శనములు
నేత్రోత్సవము చేయుచుండును.
ఈ ప్రదర్శనములకు శ్రీ చెన్నపురి గవర్న
రుగారధ్యక్షులై యుందురు. వీనిమూలమున లభిం
చు ద్రవ్యమంతయు చెన్నపురి యుద్ధనిధి కొసంగ
బడును.
ఇంకను వివరములు కావలయు వారు మద
రాసు పార్కు పేరు ప్రదర్శనముల కార్యదర్శికి
వ్రాయవలెను.

మేలైన జపాన్ పట్టుపంచలు.
అనేకపంచలు ఖర్చుపడినందున
ప్రస్తుతిము ధరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకులారా! శృంగారమున్న
నాగరికతయున్న గల మేలైన ఆసర్
పట్టుపంచలు పండుగదినముల అనంద
ముకొరకు తెప్పించి విక్రయించుచు
న్నాము. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ,
ఆకుపచ్చ, కోజా, మేఘ వర్షం,
ఇత్యాది రంగులు గలవి. క్లాఫునీయమైనవి, త్వరపడుదు.
5 క్లాఫునీయమైనవి 2 క్లాఫునీయమైనవి పట్టుపంచె 1-కి 2.0-0
అపాజ్ చుట్టుబాలరు చాకము 2 మూరలు ... 1.6-0
3 చాకములు తెప్పించుకొనిన పాన్ లెన్ పేనా ఇనాము.
అన్నిటికి పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
(536) చిరునామ:— రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,
8, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువల్లిక్కోణి, మదరాసు.

NOTICE (955)
Our marginally noted Salt Pans situated
in Chengalput District, Ennore Circle, attach-
ed to Vollur and Athiput Factories will be
sold. Intending purchasers are requested to
address the undersigned for any particulars
relating thereto.
Ac C
Vollur Factory License No. 34 32 19
Athiput Factory License „ 10 3 20
Mothay Venkanna Garu,
License Holder,
Ellore - Kistna Dt.
AMRUTANJAN
BEST INDIAN PAIN BALM.
PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE
SOLD EVERYWHERE.
Our Catalogue sent free on application.
Amrutanjana Depot, Madras & Bombay.

తేలుమందు వెల సీసా 0-3 0-8-0
తేలుకాటువలన విషము నెక్కువలో ప్రవేశించదు.
కుట్టినచోట కొంచెము మంచుపోసిన బాధ మాచుకును.
తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధగలదు
బాధ నరముల వెంట నెద్దవరము
దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును
కుట్టినచోటను బండపూరముల
చేసిన బాధ తగ్గును. ఈద్రావకము
ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల
ఘాటుగలిగి నీటివలెనుండును.
అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

ప్రత్యేక గుంటూరు మండలసభ.

(0) రెండవ తీర్మానము, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము.

వై తీర్మానమును ఉపసాదించుచు చింతన చేసి భావ యుగంబును ముచ్చటించి:-

“మనము బ్రాహ్మణేతరులము. కృషియే జీవనము. బ్రాహ్మణేతరుల మున్నంగి స్థిరచరాక్షులు బ్రాహ్మణులకు లేవు. బ్రాహ్మణులకు పోలీస్ తీర్మానములే వేరులేదు. మనలో వోట్లగులవారు అనేకులుగలరు. కృషిసానియు మహాత్ముల మై యున్నది. మనము వీరి నన్నింటిని దీనించిన బ్రాహ్మణుల తిమిచేయగలరు? వారిని జూచి భీతికొందుట కేవలము నెట్టి భయము. మనలో కొందఱు స్వభావిముగ వేరైంది ఉద్యోగము లకు తిరుగులకు ఆరెంచి కలకలము చెప్పుచున్నారు. తేలిపోని విగ్రహవాదము ఎందుకు? బ్రాహ్మణులకు వీరత్వము కరువై యున్నది. మనము లేవు. నాకు కేవలము కష్టపడవలసివచ్చును. కావున, బరిచయించి భీతికొంద పడలేదు.

మన ప్రభుత్వమువారు మన వాదనలను అణగారిన, ఆంధ్రులు, కన్నడలు, మళయాళీలు, ద్రావిడులు మున్నగు వివిధ జాతులవారిని కలిపి పంచాలము చేయుచున్నారు. అందుకల్ల కొన్ని జాతులవారు విద్యానివేషములలో నెవరికంటె యు న్నారు. దీనిని గ్రహించి మనము ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని నిర్మాణము నకు కృషిచేయుచున్నాము. మనకు ప్రత్యేకముగా నిర్వహింపబడు లయపు ఛేదనలు వాంఛితులమని అభ్యుపగమము వాక్రమ్య మున్నాము. భావప్రయుక్త రాష్ట్రము స్వభావాలనుసరకు కూడ సాధనము.

కావున భావప్రయుక్త రాష్ట్రము ఆవశ్యకమని మన మందఱము నేకగ్రీవముగా కోరవలెను. ఈమాటలతో నే నీ తీర్మానమును ఉపసాదించుచున్నా” ననిరి.

ఈతీర్మానమును కొత్తసంగమ్యుగాను, ముద్దురి గురు నాథముగాను బలపరచుచు మాటలాడిరి. తరువాత,

వింజమూరి భావనాచార్యులు గారు

రెండవతీర్మానములో (2) భాగమును అసలు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గురించిన భాగమును తీసివేయవలెనని యిట్లు మాటలాడిరి:-

ఇదివరలో రెండవతీర్మానమును గురించి ముగ్గురు ముచ్చ టించిరి. దానాపు 40 సంవత్సరములనుండి పనిచేయుచున్న కాంగ్రెసు వారు దీక్షముగా నాలోచించి యేర్పాటుచేసిన స్క్రీమునకు వ్యతిరేకముగా మనము వేరొక దానిని ఏర్పాటు చేయుటకు ఎట్టి మాన్యుగలలో తెలియవచ్చును. ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్య విషయమై కాంగ్రెసు ముగ్గురు తీరులవారి నిధానములో ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్య విషయమై చెప్పి యుండలేదు. బెజవాడలో జరిగిన ఆంధ్రసమావేశ సభ వారు సంఘప్రాతినిధ్య సమస్యను చెప్పియున్నారు. ఈయాంధ్ర సమావేశసభానికి కాంగ్రెసు విధానమునకు వ్యతిరేకముగా చేయుటకు ఏలాటి మాన్యుగల లేదు.

ప్రత్యేకసంఘ ప్రాతినిధ్యమువలన చాల ముప్పువాటిల్లి గలదు. ముఖ్యము చొప్పున ప్రాతినిధ్యము ఇచ్చునెడల ఎన్ని సంఘములకు లెవరు ఇయ్యగలరు? మనలో ననేకసంఘము లున్నవి. దీనికల్ల మనలో మనకు వైషమ్యములు జనించును. పూర్వము బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర అను వివక్షత లేకుండ వోటులను ఇచ్చియుంటిమి. మో. రామచంద్రరావుగారికి, వేంకటరెడ్డినాయుడుగారికి జరిగిన భావనాచార్యులను యెన్ని కలో నేను చెప్పిగారికి ఇచ్చినాను. నామిత్రుడైన ఒక బ్రాహ్మణేతరుని రెడ్డిగారికి ఇయ్యవలె చెప్పగా అయిన రామ చంద్రరావుగారికి ఇచ్చియున్నాను. సరసింహరాజుగారికి మేము వోట్ల ఇచ్చినాము. కావున, బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర వివక్షతలేకుండ పూర్వము వోట్ల ఇచ్చెడివారము. నాయరు త్యాగరాజురెడ్డి గారు ఈ ఆందోళనకు కారకులు.

ఎంతమాత్రము ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము ఒప్పుకొనవద్దు. ఈసభలో ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యమును గురించిన రెండవ తీర్మాన ములోని (2) భాగమును సదలిచేయవలెను. దీనిని ఉపసాదిం చిన భావనాచార్యులు తమ ఉపవాదనమును ఉపసంహరించు కొనవలెనని ముచ్చటచున్నారు.

అంతట ఆగ్రాసాధిపతిగారు భావనాచార్యులకు అభిప్రాయమును కోరగా (2) భాగమును తీసివేయటకు అంగీకరించితి నని చెప్పిరి.

2-వ తీర్మానమును బలపరచుచు మాటలాడిన సంగ య్యగారిని అనుగంగా ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము ఉండుటచేతనే నేను ఆ తీర్మానమును బలపరచినాను గాని ఆ తీర్మానము నెడల నేను బలపరచను అని చెప్పిరి.

అంతట తిలంగుగారు లేచి తీర్మానమువల్ల వచ్చి భావనాచార్యులు గారు అడ్డుచెప్పట ప్రభుత్వమునకు. నది యు వారికరణముఎవరును ఆమోదించినవారు లేరు కావున ఆ స కరణ నిలువగూడదనిరి. తరువాత ప్రత్యేకసంఘప్రాతినిధ్యమును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీనాయకు ఆంధ్ర మహాజనసభ నాయకు ఒప్పుకొనియున్నారు. ఈమధ్య బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణే తరులకుగలిగిన మనస్ఫూలకలన ఇరువురికిని ఒకవిధమైన రాజీ కుదుర్చుకొనవలసి వచ్చినది. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గా కృత్రిక ప్రాతినిధ్యముని భావించుకొని మిగుల అతీ తీర్మానమును పూర్తిగా ఆమోదించవలెనని ఆంగ్లమున చెప్పిరి.

తిలంగుగారు చెప్పిన దానిని వి. నూర్యనానాయక గారు తెలుగునచెప్పిరి. దానిమీద సభలో సెలవిచ్చి మైస కల వరము జనించినది. 3. భావనాచార్యులుగారి సవరణకు నేను ఆమోదించు చున్నానని తీరంసుబ్బారావుగారు అనిరి.

తరువాత జి. సీతారామకృష్ణగారు వచ్చి వి. భావ నాచార్యులుగారు చాలసమర్థులు, అనుభవజ్ఞులు. వారు నేని కైనను, తీరంసుబ్బారావుల లెక్కను మిక్కిలముగా నివ్యుల రు. వారినిబట్టి మీరు వేరు అభిప్రాయపడవద్దు. ఈ ప్రాతి నిధ్య విషయమై ప్రావిన్సియల్ కాంగ్రెసువారు ఆంధ్రమహా జనసభవారు దీక్షముగా నాలోచించి ప్రస్తుతము బ్రాహ్మ ణ బ్రాహ్మణేతరులకు నేర్పడిన వైషమ్యములవలన నీరీధ్యము గా రాజీపడవలసివచ్చినది. ఈమార్పుతోనే కాంగ్రెసు విధా నమును ఒప్పుకొనియున్నాము. కాంగ్రెసు విధానము ఆలో చించునప్పటికి బ్రాహ్మణేతరుల సమస్య బయలు వెడలలేదు; ఆందుకల్ల అప్పుడు ఆవిధానములో తేర్చుబడలేదు. ఇప్పుడు చాల మం ది కా వ లె న ని అ ను చు న్నా రు. బహుసంఖ్యాకులగువారు ఉండుటకల్ల వారికి ప్రత్యేకసంఘ ప్రాతినిధ్యము ఉండుట చాల అవసరము. సంఘ ప్రాతినిధ్య మనగా వృత్తి అని భావించ వలసివది. ప్రభుత్వమున భావనా చార్యులు గారి సవరణను ఎవరును ఆమోదించ లేదు. తిలంగు గారు ఆ విషయమై ఆక్షేపించిన తరువాత తీరం సుబ్బారావు గారు నేను ఆమోదించు చున్నానని చెప్పిరి. కావున భావనా చార్యులు గారు ప్రస్తుతపు స్థితిగతులను గమనించి వారి సవ రణను ఉపసంహరించు కొనవలెనని ప్రార్థించు చున్నానని చెప్పిరి.

తరువాత మా. కాళిదాసు గారు భావనాచార్యులు గారు చెప్పిన దానికి ఖండినగా మాటలాడిరి.

పిమ్మట జై. కనక దుర్గయ్య నాయుడు గారు లేచి యిట్లనిరి: నేను నాయరు చెట్టి గార్ల పార్టీవాడను గాను. నేను స్వరాజ్యము కావలెనను వారిలోని వాడనే. కాంగ్రెసు స్క్రీము తయారుచేయునప్పుడు బ్రాహ్మణేతర సమస్యబయలు చేరలేదు. అందుకల్ల స్క్రీములో నీ విషయము చేర్చలేదు. బ్రాహ్మణేతరులు బహు సంఖ్యాకులు గలరు. వారు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కోరుచున్నారు. కనుక ప్రాతినిధ్యము నిచ్చుట అవసరముగా గన్పట్టుచున్నది.” అని చెప్పిరి.

తరువాత వోటుకువెట్టగా భావనాచార్యులుగారి సవరణ పోయినది. బహు సంఖ్యాకులు ప్రాతినిధ్యము కావలెనని వోటు ఇచ్చుటచే తీర్మానము పూర్తిగా అంగీకరింపబడినది.

ఆరోగ్యోపన్యాసము

జై. ఎం. సి. ఏ. గ్రేడ్యరేట్సు క్లబ్ వారి యాజ మాన్యముక్రింద డాక్టరు గానువేంద్ర రావుగారు “చెన్నపురి లోని ఆరోగ్యదశను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. మేజరు ఎఫ్ ఎఫ్ ఇలీస్, ఐ. ఎం. ఎస్. గారు సభాధిపత్యము వహించిరి ఉపన్యాసకు లిట్లు ఉపన్యసించిరి.

చెన్నపురిలోని యేభాగమందలి మరణములసంఖ్యనుబట్టి ఆభాగపు ఆరోగ్యదశను నిర్ణయింపవచ్చును. ప్రస్తుత మరణసం ఖ్యను పట్టి వెలిగి పెద్దవారైనవారిమరణములసంఖ్య కొద్దిగను, చుట్టిపెద్దల మరణములు అధికముగను ఉన్నట్లు తెలియుచున్న ది. కాళ్ళోరేమనువా తేర్చుచిన ఆరోగ్యదశలను ఆచరించక తీరు మామూలు ప్రకారమే ఆనారోగ్యమార్గముల నాచరించు మండుటవలన కలుగు అనేకమైన వ్యాధులవలన మరణముల సంఖ్య అధికముగనున్నది. మ శూచితవ్యాధిపూర్తికరమగునట్లు చేయలేకపోయినను అది మనదిట్లకు సోకకుండచేయు నామ

స్థము మనకు కలదు. ఇందునిమిత్తము మనము టీకాలుచే యించుకొని మనదిట్లకు గూడ టీకాలుచేయించవలయును. అంటువ్యాధులనుండి దప్పించుకొనుటకు కాళ్ళోరేమనువారిచే నేర్పడిన ఆరోగ్యమార్గములను మన మాచరించి మనవారు కూడ వాటి నాచరించునట్లు చేయవలయును.

మనము త్రాగెడి జలమునలన కలరా విషజ్వరము మున్నగు వ్యాధులు కలుగుచున్నవి. గలసల మరుగ జెట్టిన జలమును త్రాగువారి కీవ్యాధులు కలుగవు. పాలవలనగూడ కొన్నికొన్ని వ్యాధులు కలుగుచున్నవి. పాలు పితుకుటకు బూర్యము అవు భిక్షములను శుభ్రముగ కడిగి శుభ్రముగ కడ గబడిన పాత్రోలో పాలు పిండించ వలయును. వాటిలో నీళ్లు కలుపడడం జాగ్రత్త పడవలయును. రోడ్ల కిరుప్రక్కలను ఉండుకాలువలోని యీగలు మొదలగువానిచే వైవ్యాధులు చాలభాగమువఱకు వ్యాపింప బడుచున్నవి. మనము తినెడి ఆహారాదిపదార్థములపై నిట్టి యీగలు వాలకుండనుండు నేర్పాటులు మనముచేసినయెడల వీటివలన కలుగువ్యాధులు కొంతమట్టునకు నశించును. కళ్ళోగులు మగయిరాలుశుభ్రము చేయించక మన యింట్లలోనే మూలముల లంటచెల్ల రాోగు లను నిలువ చేయుటచే గూడ మశూది, విశూది, విషజ్వర ములు మొదలగు వ్యాధులు కలుగును.

జనసమృద్ధిము కలిగి, గాలి విరివిగ రాని గృహము లందు కాపురము లుండుటచే కొన్నికొన్ని వ్యాధులు కలుగు చున్నవి. జంతువులకును, మనుష్యులకును గూడ స్వచ్ఛమైన గాలి కావలసిన యంశముతో వీరు వాటితోగూడ గాలిరాని ఇరుకు గృహమునందు నవసించుచుండివుండు వారికి ఆరో గ్యము ఎట్లు కలుగునో చెప్పు శిష్యులుకాదు.

ఇట్టి కారణములవలన వ్యాధులు అధికమై మరణముల సంఖ్య దిగదినాభివృద్ధి పొందుచున్నది. బిడ్డల మరణసంఖ్యను తగ్గించివేయు మార్గములు కలవు. వారి తల్లులకు కారీరకము నేర్పబడవలయును. బిడ్డలకల్లపూనువారు శుభ్రమయిన తెల్లని వస్త్రములను దొడిగి వారికి చుండిఅహారముచ్చ పద్ధతులు ఇంటి యజమానులు ఏర్పరచ వలయును.

ఉపన్యాసకుల అభిప్రాయములతో సభాభ్యుత్తులు ఏకీభవించి చెన్నపురిలో మరణముల సంఖ్య తగ్గింపవలయునని కోరువారు కాళ్ళోరేమనువారి యారోగ్యమార్గములను వాటి గూర్చి తెలియనిమాఘంటు నేర్పవలయును అని చెప్పిరి.

మదరాసు అందు సదరకమరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్డు. (968)

(ఇంగ్లాండు కంపెనీతో ఇంకార్పొరేటు చేయుబడినది.)

1917 సం॥ డిశంబరు (తనివారము) 1వ తేదీ నుండి తెనాలి రేవల్లియినుపదారులపై పోవు 39, 43, 44 మిక్సెడు రైలుబండ్లును, బెజవాడ నుండి బిట్రగుంటకు పోవు 32 ప్యాసంజరుబండ్ల రాకపోక లిట్లు మార్పుబడినవి:-

39 మిక్సెడుబండి:- 5-30 గంటలకు బదు లుగ 8-30 గంటలకు రేవల్లినుండి బయలుదేరును. తెనాలికి 6-33 గంటలకు బదులుగ 9-40 గంట లకు పోవును.

43 మిక్సెడు బండి:- 15-30 గంటలకు బదులుగ 17-0 గంటలకు రేవల్లినుండి బయలు దేరు తెనాలికి 16-35 గంటలకు బదులుగ 18-10 గంటలకు పోవును.

44 మిక్సెడు బండి:- 16-40 గంటలకు బదులుగ 15-20 గంటలకు తెనాలినుండి బయలు దేరును. రేవల్లికి 17-45 గంటలకు బదులుగ 1-30 గంటలకు పోవును.

32 ప్యాసంజరు బండి:- ఛాన్సుమిక్సెడు బం డిగ మార్పునొంది బెజవాడలో 15-25 గంటలకు బదులుగ 13-45 గంటలకు బయలుదేరి బిట్రగుం టకు 22-52 గంటలకు బదులుగ 2-15 గంట లకు పోయి చేరును.

కలకత్తా జాయి.

(మా స్వకీయవిలేఖరునియొద్దనుండి)

కలకత్తా, నవంబరు 25:—

దేశీయ మహాజనసభా ప్రయత్నములు మిక్కిలి చురుకుగా జరుగుచున్నవి. మా పట్టణమున కంతకును మధ్యస్థమై యుండి ప్రాముఖ్యత కానుకొనియున్న వెలింగ్టన్ చౌకునందు బకాలమైన సభా మంటపము వినిర్మింపఁబడుచున్నది. అందు పండ్రెండు మొదలు పదునెనువేల మంది సభ్యులు కూర్చుండ వచ్చునని మదింపు చేయఁబడియున్నది. దేశీయమహాసభా కార్య నిర్వహణమున దోడ్పడుటకు వందలకొలదిగా వైచ్చిక సేవకులు చేరుకొనఁబడుచున్నారు. ఉదారసంకల్పములైన మాం లేగు మంత్రిగారి సహాయమున సందర్శించుటకు సమర్థులైన లేదను కొంత యొక్కటి తప్పక సంతకృత మీ మహాసభ లక్ష్యాలపై దేశీయమహాసభ కంటేను మిన్నయై వెలుగొందఁ గలదనుటకు సందియము లేదు.

కర్మిను సంస్కరణ విధానము.

మంచికో చెడ్డకో నలువూరి నోళ్లను బడ్డ కర్మినుగారికి వల మా పట్టణమున చేయుచుండిన ప్రబల ప్రయత్నములను గూర్చి వెనుకటి లేఖయందు వ్రాసియుంటిని. వీరి ప్రయత్నము లహయకులయిన కొందఱు మహానీయులయెడల జయము పొంది యుండినను, మొత్తముమీద మీ విఫల మనోరథులయినారనియే చెప్పవచ్చును. కర్మినుగారి సంస్కరణ విధానము నామోదించి యుండిన హైందవులలో యన్. ఆర్. దాసు, బి. సి. మిత్ర మున్నగువారు దక్షత గలిగిన న్యాయ వాదులే యైనను, రాజ్యాంగ విషయములయందు దంతగా మెదిగినవారు కాకపోవుటచేత మీ కర్మినుగారి తంత్రములకు సులభముగా వశమైపోయిరి. సుప్రసిద్ధ ప్రజా నాయకులైన చిత్తరంజన దాసుగారు కర్మినువిధానము నామోదించియుండి రనునది దంతిక లిగినదిగాని యది వట్టి కల్ప. చిత్తరంజన దాసుగారి యుక్తా ర్య సంస్కరణ సిద్ధాంతము నామోదించలేదు; విశేష కార్య భారమున మునియున్నప్పుడు తమకు బట్టుకొని వదలకుండిన కర్మినుగారి బాధ వదలించుకొనుటకై వీరి సంస్కరణ విధానము కూడ నాలొచింపబడవచ్చునని మాత్రము వ్రాసియుచ్చితి. దేశీయమహాసభా స్థాయి సంఘసభ్యులైన ప్రభావవంధ్ర మిత్రగారి విధానము నామోదించియుండుట చిత్రముగా నున్నది. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారి యభిప్రాయము లెప్పటి యుట్టి నిగూఢములు. 'బెంగాలీ' పత్రికలో వ్రాసుబడుచున్న వ్రాతలవలనను, ఇండియన్ ఆస్సోసియేషనువారు మాంలేగుమంత్రికి సమర్పింపవచ్చు విజ్ఞాపనమువలనను, బెనర్జీగారు కూడ కర్మినుగారి వలలో జీక్కుకొన్నారని యచ్చట బలవత్తరములైన వదంతులు ప్రచురించి. దీనికి దోహదగా బెనర్జీ మహాశయుడు డక్కావాస్తవ్యులైన ఆనందచంద్రరాయగారికి కర్మిను సంస్కరణ విధానము నామోదించవలసినదని లేఖ వ్రాసినట్లును నమ్మకమైన వృత్తాంతము తెలియవచ్చినది. ఈ క్రొత్త సంస్కరణములకు మూలపురుషుడు భూపేంద్రనాథ బాసుగారని యుచ్చట బలమైన వాడుక గలదు. ఈ వార్తయే నిజమైనయెడల, కలకత్తా! మన నాయకు లెట్టిస్థితికి వచ్చినారు! మా రాష్ట్రము స్వరాజ్యసమితివారు ప్రజాసామాన్యమును కర్మిను విధానమునుండి విముఖులను గావించుటకు విశ్వప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. గత వారమున వీరి యాజమాన్యము క్రింద బీడక్ చౌకులో రెండును కాలేజీ చౌకులో నొకటి యు కర్మిను విధానమును ఖండించుచు సభలు జరిగినవి. సర్ రవీంద్రనాథ ఠాకురు, సర్ రసవిహార్ ఘోష, మోతీలాల్ ఘోషగారి విధానము నంగీకరింపఁజాలమని కర్మినుగారితో నిర్మాగమోటుమీద జెప్పియుండినందుకు సంప్రసన్నులు. ఆంగ్లోయిండియను పత్రికలును కర్మినుగారి పిలువని పేగుట మును మెచ్చుకొనుచుండుట లేదని చూపుటకు "ఇండియన్ డెయిలీస్టాను" పత్రికలోని కొన్ని వాక్యములను మీ వినోదార్థము తెలింగించెదను:

"స్వపరిపాలనా సమస్యయంతయు నిష్పన్ను యూరో పియనుల నాయకులైన కర్మినుగారికిని హైందవుల నాయకు రాతైన బీసెంటుగారికిని వాగ్వివాదముగాఁ బరిణమించినది. కర్మినుగారికన్న బీసెంటుమధ్యే వేయి రెట్లు సరళముగా నున్నది. ఆమె వాక్యములు సులభముగాఁ నర్థమగును; కాని, రాక్షసి మెదడులుమాత్రమే కర్మినుగారిని గ్రహింపఁగలవు."

పుడ్రాపుగారి యుపన్యాసము.

గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి సర్ బాక్ పుడ్రాపు గారు గొప్ప సంస్కృత పండితులనియు, వేదాంత శాస్త్రము నందు విశేషపరిజ్ఞానము కలవారనియు ననేకులకుఁ దెలిసి యుండక పోవచ్చును. కడచిన కనివారము నాడు మీరు విశే కానంద సంఘము పత్తునున తాంత్రిక సిద్ధాంతమును గూర్చి యొక గొప్ప యుపన్యాసము గావించిరి. దివ్యజ్ఞాన సమాజ భవనము వేలకొలదిగావచ్చుచున్న సభ్యులు కూర్చుండుటకుఁ జాలకుండుటచే, అప్పటికప్పుడే సభ యూనివర్సిటీ యిన్ని ట్యూటును మార్చబడెను. పుడ్రాపుగారువలనఁజెందిన భక్తా నందస్వామిగారు అభ్యుత్తర కహించిరి. పుడ్రాపుగారు విశేష పాండిత్యమును బాటు తమ యద్వితీయోపన్యాసము వలన సభ్యుల నిశ్చేష్టులఁగావించిరి. కట్టకడపట డాక్టరు సతీశచంద్ర విద్యాభూషణుడును అభ్యుత్తరమును, ఉపన్యాసకునకును వందనములు సమర్పింపగా సభముగిసినది. పుడ్రాపుగారి విషయమునుగూర్చి మజిలీని యుపన్యాసముల నీయునున్నారు. కొవ్వ నెయ్యి.

నెయ్యిలోఁ గొవ్వకలపడవకుండు నిమిత్తమై బద్వా ను మహారాజాధిరాజా ప్రయత్నమువలన మారాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు కొలది మాసముల క్రిందటనే యొక శాసనమును గావించి యుండుట చదువరు లెరుగుదురు. ఈ శాసనము క్రింద నిష్పన్ను బుక్తర్లుమోది యను మార్గాడే వర్తవనికిఁ జెందిన 900 డబ్బాలు నెయ్యి రమణమి 30, 000 రూపాయలు కిమ్మ తుగలది డాక్టరు డే గారిచే బట్టుకొనబడెను. ఈ నెయ్యి యందు సగముకంటె నెక్కుడుగా విదీయమైన కొవ్వ కలపఁబడి యుండినట్లు కోధవలనఁ జేరినది. రెండవ ముగ్గి నిపల్ మేజిస్ట్రేటుగారి నెయ్యిసంతక తగుల బెట్టివేయవల సినదని తీర్పు చెప్పిరి. పాప మావర్తకుని కిది గొప్ప నష్టమే యైనను, బ్రజాసామాన్యముయొక్క యారోగ్యమును గాపాడుటకై యితర రాష్ట్రములయందుఁ గూడ నిట్టి శాసనము లుండుట యవసరమని తోచుచున్నది.

బొంబాయి శాసనసభలోని యొక్క సభ్యులు.

సంస్కరణ ప్రణాళిక.

బొంబాయి, నవంబరు 27:—బొంబాయి శాసనసభ లోని అధికారసభ్యులు శ్రీరాజప్రతినిధిగారికిని, కాన్వెన్షన్ గారికిని సొక సంస్కరణ ప్రణాళికను అప్పించిరి. మొట్టమొదటవారు కాంగ్రెసు, సమతుల విధానముతో తామంగీకరింపుచున్నామనియు, ఈ విధానమున లోపములు లేక పోలేదనియు, కానియిది తాత్కాలిక మనియు, నిని మార్పునంద గలవనియు వారు నుడివియుండిరి. బొంబాయి శాసనసభలో 125 మంది సభ్యులుండవలె ననియు, అధికారసభ్యులు, అధికార గౌరవముచే సభ్యులైనవారును 1/5 వంతుకంటె నెక్కువ యుండరాదనియు, మిగిలిన 100 స్థానములలో మహమ్మదీయులకు 29, పురపాలనా సంఘములకు 8, యితరులకు 66వోట్లను నేర్పాటు చేయవలె ననియు నుడివిరి. ఈ 50 స్థానములకును ఎన్నికలు మండలముల పద్ధతిని జరుగ వలెననియు, ఇంతులకు రాజధాని యొనిమిది మండలములుగ విభజింపబడవలెననియు మీ అభిప్రాయము. పండ్రెండు నియోజకవర్గము లుండవలె నని యా విధానోద్దేశ్యము. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి చెప్పదు, వైరి చేర్చుకొనబడిన రీతిని కంటె నితర ప్రాతినిధ్యము వలననియు, మండల విభజనము లోపముల నన్నిటిని పోగొట్టి, తగిన ప్రాతినిధ్య మొసంగవలె ననియు మీరు వక్కాణించిరి. మీరు పరిమాణప్రాతినిధ్య ముండుట మంచిదని మీరు సలహా నిచ్చిరి. నియోజకస్వాతంత్ర్యము గూర్చి మాట్లాడుచు, శాసనసభల విషయమున బొంబాయి నగరమున కావల నున్న ఆచేశములలో స్థానిక సంఘశాసనము ననుసరించి ఒకవోటు ఉండవలెను. బొంబాయి నగరమున మాత్రము పురపాలనాసంఘమున వోటు నిచ్చువారికే యీ నియోజకాధికార ముండవలెను. ఫేబరు ఆఫ్ కామన్స్ విషయమున ప్రభుత్వమువారు శాసనసభవారి యభిమతి ననుసరించి నియోజకాధికారమును నిర్ణయింపవలెను. శాసనసభకు ఆంగ్లభాషాజ్ఞానము లేనివారలను ఎక్కువ రాదనియు, కాంగ్రెసువిధానముతో తా మేకీకరింపుచున్నా మనియు మీరు చెప్పిరి.

కర్మికోట ఆడిషను కోర్టు:—వైకోర్టులో వాఖిలగు కేసులసంఖ్య అధికమగుచుండుటచే కితి డిప్యూటీ ముసలు కోర్టును కర్మికోటగుమార్చుచు గుండుమని జిల్లాజడ్జిగారి వ్రాసిరి.

బర్మా వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖరి)

కానెజిల్లా రాయ్మందు కేబిక్ స్టేషన్ కట్టుటకు యేర్పాటు చేయబడవలసియున్నది. ఏను శెట్ల భూమిని దీని కొరకు సంపాదించుటకు నుత్తరువు అయ్యెను.

అక్టోబరు 27 వ తారీఖు నూర్యోదయచుప్పుడు అప్పుర పజుండాంగ్లో నిప్పు అంటుకొనెను. వెంటనే రంగూన్ సెంట్రల్ స్టేషన్ నుండి నిప్పుచల్లారుటకు యింజనులు వచ్చి నవి. కాని అప్పటికే రెండు అంతస్తులతోనున్న, చాపతోను కర్రతోను కట్టబడిన రెండుయిండ్లు ఆర్పబడుటకు ఆవకాశము తప్పి యుండెను. ఇంకొక రెండు అంతస్తుల కర్రయిల్లు గూడ అంటుకొనెను. దానినుండి తక్కిన యిండ్లకు జ్వాలలు వ్యాపింపకుండ నుండుటకు యింజనులు ప్రయత్నించి అగ్నిని చల్లార్చినవి. ఆ యిల్లు యొక్క ప్రక్క మాత్రము కాలినది. కలవరము పుట్టుటతోనే యిండ్లలోని సామానులు యింట్లోనివారు బయటికి తీసివేసిరి. దర్బారుపైని ముగ్గురు బర్మావాస్తవ నివసిం చుచున్న యొక అంతస్తు'యింటిలోవారు నిద్రపోవుచుండగా అగ్ని పుట్టికట్టు తెలియవచ్చినది. ఈ కాలిపోయిన యిండ్లు బర్మావాస్తవ కాపురమున్నవే. మొత్తమున వ్యయము రూ 7000.

అక్టోబరు 18వ తారీఖున నాపీ, నాపోజీన్ అనేడి యిద్దరు బర్మాఖయివీలు పీగునుండి రంగూన్ జెయిలుకు మిలి టరీ గార్డుతో పంపబడు చుండగా చాటాన్, తోండి స్టేషనులపక్కను రైలునుండి దుమికి తప్పుచుకొని పోయిరి. విడిచి పెట్టిన సిపాయీలు సన్ వెజ్మెంట్లో నుంచబడిరి. ఖయివీలు తిరిగి పట్టుకొన్న వారికి ఖయివీ యొకటికి రు250లు బహుమతి యిచ్చుటకు పీగు పోలీసు నూఫరింపెండెంటుగారు ప్రచుర పరచిరి. ఈ ఖయివీలు పీగుజిల్లాలో దోపిడిగాండ్ర గుంపులతో చేరినట్లు తెలియుచున్నది.

రంగూన్ ఆంధ్రయువజన నాటకసంఘమువారు సత్య హరిశ్చంద్ర నాటకమును నవంబరు 4 వ తేదీన ది. యంపైర్ థియేట్రికల్ హాలులో ప్రదర్శించి అందలి ఫలితము "అవరుడే" ఫండుకు ఇచ్చిరి.

మహాహుగివాధి:— పాలఘాటు తాలూకాలో నీ వ్యాధిక కనుపడినది. లగాయతునేటి వఱకు 13 గ్లరికీవాధిని సోకినది. అందు 8 గురు మరణించిరి. వై తాలూకా లోని కాలపుత్తి గ్రామములో కలరా వ్యాధిగూడ అగుపడి 4 వ్యాధివలన మరణించిరి.

మదరాసు నదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లండులో ఇక్ కాన్వోరేటు చేయబడినది)

హట్టుమూటలను, బట్టలు, దుప్పట్లు, కంబళు లను లగ్నేజిమూటల పార్శ్వముగ గాని, గూడును బుడిలో గాని పంపగోరువా రందరును లవి చేర వలసిన గమ్యస్థానమును, ఎవరికి చేరవలయునో వాని పేరును మార్క్సింగు సిరాతో స్పష్టముగ తెలియవట్లు వ్రాయనిచో 1917 వ సంవత్సరము డిశంబరు 15వ తేదీనుండి ఎం. ఎస్. ఎమ్. రైల్వే కంపెనీవారు పట్టరని ఈ ప్రటనమువలన తెలియ చేయవచ్చెనది. ఈ మూటలపైన ప్రత్యేకముగ తెల్లగుడ్డను రయిల్వేకంపెనీవారి గుర్తులను వేసి కొనుటకు కట్టవలెను. 939

సోదామిషను అమ్మబడును.

సోదామిషను సర్దార్ క్లబ్బు సోదామిషను (మూడుబుట్లు ఒకేసారి తయారుచేయునది) మంచి ఆర్దులో నున్నదిన్ని ఒక గ్రోసు సోదాబుడ్డున్న, ఫిక్టర్లు, రెండుబుట్లు, ఎనెకసులువనైరా అమ్మ బడును. కావలసినవారు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

వంగల సుబ్బారాయుడుగారు, ఇనిసుపేట, రాజమండ్రి. 970

ఫోర్టు నెంటు జారి గెజెటు

(27-11-17)

లోకలు, మ్యూనిసిపల్ డిపార్టుమెంటు

అబ్దుల్ కాదిరుఖాను సాహెబు గారు కృష్ణాజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నేమింప బడిరి. సుదాసు వేలముదలియ్య గారు డిసెంబరు 1-న తేదీనండి పెద్దాపురం తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులు. గంధి చానుయత రావుగారు అనకాపల్లి మునిసిపల్ కౌన్సిలరు.

కన్నంబిల్లి చాలపింహారావుగారు అనంతపురము తాలూకా బోర్డు సభ్యులు.

టి. రామచంద్ర అయ్యగారు బళ్లారి తాలూకా బోర్డు సభ్యులు.

ఎస్. అప్పారావుగారు గుమ్మర తాలూకా బోర్డు సభ్యులు.

ఆనంద్రి సర్వేపల్లిగారు గోదావరి జిల్లా బోర్డు సభ్యులు.

ఆచంట వేంకటేశ్వరరావు, మద్దాలి ఆదివారాయణ రావు గార్లు పోలవరము తాలూకా బోర్డు సభ్యులు.

పెద్దాచల వేంకటేశ్వరరావుగారు గోదావరి జిల్లా బోర్డు సభ్యులు.

జలగూడ నరసింహారావుగారు పార్వతీపురము తాలూకా బోర్డు సభ్యులు.

జి. హెచ్. రస్సేయి గారు ప్రివిలేజీ సెలవునై నందు టవల్ తల్లాడి మాదలి కుంజు నెడంగాడిగారు మదరాసు జనరల్ ఆసుప్రెంటెంట్ రెసిడెంటు మెడికల్ ఆఫీసర్ గా నందురు.

మంగుత్తు వరదాచలగారు బళ్లారి జిల్లా మెడికల్ కానిటరీ ఆఫీసర్ గా నేమింపబడిరి. వెంట్రెలు కెయిలుకు వీరే మెడికల్ ఆఫీసర్.

రాజయ్య రాబుర్తి విల్లియమ్సు గారు కర్నూలు జిల్లా మెడికల్ కానిటరీ ఆఫీసర్ గా నేమింపబడిరి.

రామకృష్ణ గోపినాథరావుగారు కోరాపుట్టికి సిల్లు కర్షకులు.

టి. ఎస్. కనకం గాడిగారు ఛార్జ్ ఫుయ్ కోమరకం తాత్రాల్లికముగ రాజయ్య రాబుర్తి విల్లియమ్సు గారు జనరల్ ఆసుప్రెంటెంట్ రెసిడెంటు మెడికల్ ఆఫీసర్ గా నేమింపబడిరి.

కృపాచారిగోపాల్ ప్రతిభాపరమేశ్వరుల డైరెక్టరుగ నుండి గూడ పి ఎస్. చంద్రికేశ్వరుగారు మదరాసు వైద్యకళా కాలేజీ, ఆఫీసర్, క్రిమినాలజీ పండితుడుగా నేమింపబడినా.

విద్యుత్ కళా

కె. నరసింహమగారు రాజమహేంద్రవరము నుండి విద్యుత్ కళా పండితులుగా నేమింపబడిరి. ఎలిమెంటరీ (రెయినింగు) మ్యూజిక్ డిపార్టుమెంటుకు బదిలీ చేయబడిరి.

మొదటి సర్కిల్ కమిషనర్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు (ప్రస్తుతమున) పర్యటించుచున్న ఎ. ఎల్. వారాయణమూర్తి గారు తమ విద్యుత్ కళా పండితులతోపాటు గంజాము వికాళి పట్నము లేంజిమూర్తి ఆసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు విద్యుత్ కళా పండితులను నిర్వహింతురు.

చూచు డిపార్టుమెంటు

కర్నూలు జిల్లా సబ్ డివిజన్ కమిషనరీ డిప్యూటీ పోలీసు సూపరింటెండెంటు శ్రీనివాస శేషాద్రి అయ్యగారికి విద్యుత్ కళా పండితులుగా నేమింపబడిరి.

సింగుపాతాలూకా డ్రేమరీ సబ్ మేజిస్ట్రేటు మంగళమ్ శేషారామారావు గారు రెండవ తరగతి మేజిస్ట్రేటుగా నేమింపబడిరి.

మల్లరాజు వేంకటరెడ్డిగారు, రామచంద్రులు రామకృష్ణ శాస్త్రి, కలవాయి వల్లభయ్య, కామమారు సరికెడ్డి, వీలూరు మామయ్య రావుగారు గుంటూరు మండలములోని నరసారావుపేటకు స్టేషను మేజిస్ట్రేటుగా నేమింపబడిరి.

అద్దెగు రెడ్డివాయి సింగయ్య, అద్దెగుస్వామిగారు చెన్నపురికి తరగతి మేజిస్ట్రేటులుగా నేమింపబడిరి.

కృష్ణాజిల్లా మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు ఉదయవర రామారావుగారికి కృష్ణా నదున సాత్యము దీసికొను నధికార మియ్యబడినది.

కృష్ణా మండలములోని డిప్యూటీ కలెక్టరు ఉదయవర రామారావుగారు మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటుగా నేమింపబడిరి.

సామర్లకోట కమిషనరీ, స్టేషను మేజిస్ట్రేటు లింగవలి కొమారామూరి అనంతరావు గారికి 152-ఎ (మదరాసు లోకలు) బోర్డు ఆఫ్ 1899) సెక్షన్ క్రింద ఛేరు నేరములను విచారించు నధికార మియ్యబడినది.

తుని సబ్ డివిజన్, స్టేషను మేజిస్ట్రేటు తంజావూరు రామచంద్ర నరసింహారావు గారికి 152 ఎ; 100- రివి; 112, 117-ఎస్. (మదరాసు లోకలు) బోర్డు ఆఫ్ 1884) సెక్షన్ క్రింద నన్ను చేరు నేరముల విచారించు నధికార మియ్యబడినది.

వైద్యకళా కమిషనరీ పితాపురము సబ్ డివిజన్, స్టేషను మేజిస్ట్రేటు అరు విడియల నాగలింగ చేపర గారికి గూడ మెసగ బడినది.

కనకాడిపార్టుమెంటు.

కనకాడిపార్టుమెంటు, డైరెక్టరు డి. బాలకృష్ణ మూర్తి గారికి 1918 సం. జనవరి నెల నుండి మూడు మాసములు ప్రివిలేజీ సెలవు.

ఆరవ శ్రేణి డిప్యూటీ కలెక్టరు వెంకటసామిగారికి విద్యుత్ కలెక్టరు లేదనిండి రెండుమాసములు ప్రివిలేజీ సెలవు. డిప్యూటీ కలెక్టరు జె. వారాయణరెడ్డిగారికి డాక్టరు కర్మశీ కేటు నైని మరీ నాలుగుమాసములు ప్రివిలేజీ సెలవు యియ్యబడినది.

ఎస్. ఇ. ప్రిన్సిపాల్ కి బదులుగా గోల్కొండ ఏజెన్సీకి వి. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు, స్టేషను ఫోర్స్ట్రె ఆఫీసరుగా నేమింపబడిరి.

డిప్యూటీ కలెక్టరు బదిలీ:—ఉదయవర రామారావు గారు కృష్ణా నది అనంతపురమున జనరల్ మ్యాజిస్ట్రేట్ గా నుండి అనంతపురమున జనరల్ మ్యాజిస్ట్రేట్ పాతగంటి అప్పారావు పంతులుగారు బదిలీ చేయబడిరి.

మినరేషన్లు

కలెక్టరీ డిప్యూటీ భావరాజు కామరాజుగారు పెద్దాపురమున ట్రాన్స్ ఫర్ చేయబడిరి.

బరంపురము అడిషనల్ జిల్లా ముసలు బయ్యల శ్రీరామమూర్తి పంతులుగారికి నవంబరు 20 తేదీనండి సగములీరు ముప్పై, 15 దినములు ప్రివిలేజీ సెలవు.

సాల్టు డిపార్టుమెంటు

ఇన్ స్పెక్టరు సాంబమూర్తి వీక్షి తార్ అయ్యగారు పాలక సర్కిల్ నుండి నరసారావుపేట సర్కిల్ కు బదిలీ చేయబడిరి. ఎ. ఎల్. వారుగారిచే విద్యుత్ కళాగానే క్రొత్త సర్కిల్ లలో ఛార్జ్ ఫుయ్ కోమరకం.

ఇన్ స్పెక్టరు ఛార్జెస్ సిట్టింగు గారు ఉడిపి నుండి మనక పల్లికి.

పట్టిక వర్క్ డిపార్టుమెంటు.

కృష్ణా సెంట్రల్ డివిజన్ డివి మంపింగు స్టేషను ఆసిస్టెంటు సూపరింటెండెంటు డబ్ల్యు. డి. శిఖామూర్తిగారికి డిసెంబరు 2 వ తేదీనండి 22 రోజులు ప్రివిలేజీ సెలవు.

మెడికల్

హిందూపురమున (అనంతపురము జిల్లా) రెయిన్ స్పెక్టరు ఇన్ స్పెక్టరు మ్యాజిస్ట్రేటు సింగి ఆసిస్టెంటు సర్జను జి. శంకర నాథునిగారు అనంతపురము కలెక్టరు గారి క్రింద ప్లేస్ ఇన్ స్పెక్టరుగా నేమింపబడిరి.

బళ్లారి జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరునకు ఆసిస్టెంటుగనున్న సింగి ఆసిస్టెంటు సర్జను జి. ఎస్. శేషాద్రిగారు చెన్నపురి కానిటరీ కమిషనరుగారి చేతి క్రింద కలరా పార్టీకి నాయకుడై యుండవలయును.

స్వరాజ్య సమితి-రొయ్యారూ.

ఈ సమితియొక్క ప్రథమ వార్షికోత్సవము ఈ సం. 24-న తేదీ సాయంత్రము 6-80 గంటలకు, వెల్లిగొట్ల వీరయ్యగారి అధిపత్యముక్రింద అతి వైభవముతో జరిగినది. ఈ సమితియందు ఈ గ్రామమునందు చుట్టుప్రక్కల గ్రామములందును గలసి పలు సార్లు సభలు జరిగి. ఈ సమితియొక్క సభ్యులు అవ్వడప్పుడు చుట్టుప్రక్కల గ్రామములందున్న అది మాంధ్రులపల్లెలకు పోయి, వారికి త్రాగు బోతుడనువలన గలిగిడి పక్షములను గూర్చి, ఆరోగ్యమును గూర్చి ఉపన్యాసము లొసంగెదరు. అనంతపురం డెల్టా వారికి తరు సలహా నొసంగుచు సహాయము చేయుచుండిరి. ఈ సంవత్సరమున ఎనిమిది సభలు జేసిరి. ఇంతేగాక చుట్టుప్రక్కల గ్రామములకు పోయి దేశహితైక విషయములను గూర్చి పలు ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. గాంధీ మహాశ్వమిని మహాజన సాహసము 1500 మందిచే దక్కతులను జేయుచిరి. ఇట్లు దేశ హితైకమైన ప్రజానిధుల సామర్థ్యము చూపుచున్నది.

పారిశ్రామిక సంఘము.

సంఘమువారు 28 వ తేదీన మత్స్య సామల విచారిం చిరి. బాంబాయి దక్షిణపు సర్కిల్ ఫోర్స్ట్రె కన్వెన్షన్ పెల్లు గాను ప్రథమమున సాత్య మియ్యబడిరి. అరణ్యమునకు సంబంధించిన పరిశ్రమ లన్నిటిని దొరతనమువారు నడుపవలయును. బాంబాయి నుండు పారిశ్రామికాభివృద్ధికి విశేషముగా నరకాశమున్నది. పరిశోధనోద్యమము కొందరును పాతకాల యొకటియును ప్రతిగావ్యమున మండవలయునని నెల్లుగా రనిరి.

గాజు సామగ్రికి ప్రత్యేకముగ రైలు రేళ్లుగొడవలయు ననియు, గాజుపరిశ్రమ కాశ్యకమున అవకాశములను పన్నుల కొలగింపవలసివచ్చును, కక్షణమునకును విధించి పరిశ్రమ గానాడవలసిన దనియు నెయిబాఫండు గాజు యంత్రాలయపు మామరీ, టెండెంటు చందార్ గారు గా రిరి.

పిక్చర్ ఎలెక్షన్ కు కెమికల్ కార్మికులు డైరెక్టరు ఎమిరు గారు సాత్యమియ్యబడిరి. వైకం నెనియం సారాయిలు తయారు చేయబడుచున్నది. దొరతనమువారు పరిశ్రమ విరాళములు మున్నగు ధనసహాయము చేయ నకత్యములేదు. కాని విశేషము: యందు దొరతనముల సహాయము మొందుచుండిన నుకటకు దిగు వతి యగుచున్నది. వీటిపై శుంకముల విధించి వ్యవేశమున తయారగు సరకును సురక్షించవలసిన దని ఎమిరు గారు చెప్పిరి.

పరపతి సంఘము:—పరపతి సంఘములు వాని యువ యౌగమున ఇదివరలో ఈ ప్రాంత ప్రజలకు తెలియక పోయినను, కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి ఆసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్ పదవి వచ్చిన తరువాత ఉత్తర సర్కిల్ జిల్లాలో అని దివది నాభివృద్ధి యగుచున్నది. పరపతి సంఘము లనెడి బీజములను అక్కడక్కడ వెదజల్లి వానిని తగురీతిని పెంపొందించి పెద్దవానిని జేయుటకు వారు సమర్థులను గౌరవ సంఘ స్థాపకులుగా నియమించి ట్లు తెలియుచున్నది. ఇటు వంటి దేశ సేవకు తమవలె శ్రద్ధతో చేసెడివారి నే వారు నియమించినట్లు మే మెరిగిన దామెల్ల నాగేశ్వరరావుగారిని బట్టి మేము చెప్పవలయు. వీరికి విద్యాభ్యాసము చేయు దినములలో గూడ నిట్టిదేశ సేవనుండ ఉత్సాహము మెంక. నరసాపురములో శ్రీల బోటీ చరిత్ర తెట్టి మిగుల శ్రమపడి దానిని కొండె మభివృద్ధికి జెచ్చినది, నరసాపురము తాలూకాభివృద్ధి సంఘము న కప్పించినది వీరే! వీరికి నుండి పలు వినుగులేక మిక్కిలి యోగికతో చేయుచు. ఇప్పుడు పరపతి సంఘములు వాని యభివృద్ధి ఉపయోగములు వల్లెరా సంగతులను మిగుల భక్తి శ్రద్ధలతో దేశముల కెల్లరకును బోధించుచున్నారు. తమ కీర్తిని యందు ఎవ్వరైన యుత్సాహము కలదనియు తమ యుత్సాహమునకు తగిన పని లేదనియు చూపు జెప్పిరి. ఇది నిజమే. వీరికి తగిన పని పూర్తిగా కల్పించి పరపతి సంఘములవలన దేశమున కంత యువకారము జరుగవలసి యున్నదో అంత యువకారమును వీరే జేయుచుటకు నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు ప్రార్థికులు. ప్రజలును పరపతి సంఘముల యుద్దేశములు పూర్తిగా తెలిసికొని గ్రామములను చుంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుకొనుటకు ప్రార్థికులు.—ఒక సంఘ ప్రోత్సాహకుడు.

అపర్నాధన సంఘము:—డి. ఇ. డి. కోహిను గారు నై సంఘమువారికి సుమారు లక్ష రూపాయలను చెల్లింపవలసి యున్నది. రూపాయలను తక్షణము చెల్లింపవలసినదని సంఘమువారు కోహినుగారిని నిర్బంధపరుచుట జే సామ్యు చెల్లించుటకు కొంతకడపు యిత్తరలయమున కోహినుగారు హైకోర్టు వారికి వ్రాసికొనిరి. హైకోర్టువారు రి మానుము గడుపు నిచ్చిరి.

పారిశ్రామిక వస్తు ప్రదర్శన సమయమునను రాజప్రతినిధిగారు

చెన్నపురికి ఆరువెండు సమయమున మోటారుబండ్లు జావల యువారు ఆకాశగము కలుగకుండుటకయి రిక్షణము ఈ క్రింది చేరుగలవారికి 2 రూపాయల వేసి కొనవలయును: మోటారు కి కో వేయన్న కంపెనీ, 971 మాంటూకోడ్, మదరాసు.

వృత్తాంతములు

శ్రీవా మహాగౌరీగారు ఢిల్లీలో మరణించిరి.

నర్ ఎ. చౌహాణ్ గారు బొంబాయి కార్యనిర్వాహక సభ్యుడుగా నియమింపబడిరి. శ్రీచక్రవర్తిగా రెండుకంగీరించిరి.

నర్ మైకేలు ఓడవ్యుగారి నియమిత కాలము ముగియక సంవత్సరము అధికము చేయబడినది.

మారుతి గ్రంథాలయము, బ్రాహ్మరాజు:— గ్రంథాలయములో చనవలయు సభ్యులను సభాసభ్యులను అ. సుబ్బారావు గారు గ్రంథాలయమునకు ప్రవేశించునట్లు, కొండేపూడి అచ్యుత రామయ్యగారు కేటగిరిగను ఎన్నుకొనబడిరి.

శ్రీ ఆంధ్రసర్వస్వ గ్రంథాలయము, నిజాబాద్:— గ్రంథాలయములో గుంటూరుజిల్లా:— ఈ సంఘపు ద్వితీయవార్షికోత్సవము దేశంబరు 2 వ తారీఖు ఆదివారమున నన్నపనేని జేవయ్యగారి భవనములో జరుపబడును. వారిష్టరతి ప్రకారము రామస్వామి ఛౌదరిగారు అగ్రాసవాధిపత్యము వహించెదరు.

24-11-17 తేదీన సనాతన భగ్యసభ కార్యదర్శి అప్పల కనకయ్యగారి యాజమాన్యముక్రింద వెదురుపాకబోర్డు భారీకాపాతకాలలో బాలికలకు బొమ్మలు పుస్తకములు మొదలగు బహుమతు లివ్వబడినవి. బాలికలు సంగీతము కోలాటము మున్నగు నోదములచేత చూపణ నానంద మొందజేసిరి.

ఓరుదవిహస్తముల నొసగుట. — ఓరుదవిహస్తముల నొసగుటకు గాను 28వ తేదీన దొరతనము వారి మందిరమున కలకత్తా గవర్నరుగారు దర్శనమిచ్చిరి. దర్శనమున యూరోపియనులు, భారతీయులును శ్రీ పురుషు లనేకులునునున్నారు. ఓరుదవిహస్తముల నొసగుటలో రాజబహద్రులు గా రొకరును మహారాజు బహద్రులు గా రొకరును ఉండిరి.

ఒక క్రొత్తగ్రంథాలయము:—నవంబరు 15 తేదీ గురువారమునాడు తిరుగుతాలూకా మహారాజు గ్రామములో “శ్రీ సీతారామలక్ష్మి” యను నొక పుస్తకభాండాగారము స్థాపింపబడినది. గ్రంథాలయమున ప్రస్తుతము 150 సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములును 100 ఇంగ్లీషు గ్రంథములును ఉన్నవి. వార పత్రికలు రెండు వచ్చుచున్నవి.

బందరు దీవి తాలూకాలభ:— బందరు, దీవి తాలూకాల సభ డిసెంబరు నెల 2 తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 1 గంటనుండి బందరు పురమందిరమున శీలం బగన్నాధరారావు నాయుడుచొరిష్టర్ అటో లా గారి ఆధిపత్యముక్రిందబరుగును. తీర్మానములు:— 1. హిందూదేశీయంత్ర మంట్రాగూర్త గారికి స్వాగతము. 2 ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యముతో కూడిన హిందూదేశీయ మహాజనసభ సంస్కరణ విధానమునకు ఆమోదము. 3. ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము.

దువ్వూటి తనసీలువారు:— వైరుద్యోగులకుగూర్చి ఇదిగఱు కొంత వ్రాయబడింది. ఈ పులకు దరఖాస్తులను పంపుకాలము నవంబరు 16 వ తేదీ తోనే ఆంధ్ర మయ్యెను. దఖాస్తుకాలము నవంబరు 16 వ తేదీతో ఆంధ్ర మగునని గజెటులో నింతవ ప్రకారము ప్రకటించబడినది. కాని దాని నందరును సరిగ చదివి యుండవని వాయిదా డిశంబరు నెల 16 వ తేదీ వరకు మోద్దొప్పబడిన దని దొంతనమువారి ప్రకటించిరి.

వేదపాఠశాల సంస్థాపనము:— గోదావరిజిల్లా, వెదురుపాకలో “సనాతనధర్మసభ” వారిపక్షమున 18-10-17 నాడు “వేదపాఠశాల” యొక్క నెలకొలుపుబడినది. స్వాగత మే ప్రధాన మనకొనక స్వంతపనులనుగూడ లెక్కచేయక శిష్యులకువిద్య గరవుటయు దత్తితద్దక లిగి సర్వసా పాటుపడునట్టి వేదాధ్యయనములగు కనకదండి కామేశ్వరరావవధానముగాను ఉపాధ్యాయులుగ నున్నారు. పలు రాత్రియు పాఠము లతి శ్రద్ధాసక్తులతో జరుగుచున్నవి. ఈ పాఠశాల స్థాపించు నాడు 5 గురు విద్యార్థులుమాత్రమే యుండిరి గాని, ప్రక్కకు 18గురు రుత్సాహితులగు విద్యార్థులు చక్కగ విద్య నభ్యసించుచున్నారు. స్థాపకులిందున కెంతయు ప్రశంసనీయును.

అజాగ్రత్తగ వైసికిలుబండిని త్రొక్కుట. — తెంగుకూరులో ఏన్ బోనియను బాలుడొకడు ఒక దినమున చెన్నపురి ప్రాంతాధ్యక్షుని బండికిని త్రొక్కుకొని పోవుచుండెను. మార్గములో నతడు అజాగ్రత్తతో బండిని త్రొక్కుటచే నది ఒక బొంబునైవెండి పోయెను. బొంబునికాలు విరిగినది. పోలీసువారు వానిని ఆస్పత్రికి తీసికొనిపోయిరి. ఎన్ బోనినైవెక్కును చేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు కేసు విచారణచేసి నేరస్థుడు కాలు విరిగిన బొంబును 20 రూపలకు యచ్చునకలెనని ఆజ్ఞాపించిరి.

మోటారు ప్రమాదము:—సింహ నగరమున 27 వ తేదీ నొక ప్రమాదము సంభవించెను. పోస్టాఫీసుల దివ్యుటి డైరక్టురు జనరలు హాక్లెనుగారు మోటారుబండిని వారికార్యాలయ మందలి గురుస్తా యొకడు నడుపుచుండెను. డైరక్టురునకు వశముదప్పి మోటారుబండి యొక్కవ్యూడి రిఫ్టును వైద్యకాలకు దిగువను పట్టాలకు దగులుకొని పడిపోయెను. బండిలోని వారు ప్రమాదవరముగ గాయపడిరి. బండి పాడయ్యెను. పోలీసువారు దర్యాప్తు చేయుచున్నారు.

శ్రీరామకృష్ణ గ్రంథాలయము:— కృష్ణాజిల్లా పేకేరులో గత మాసము 25-వ తేదీన చిన్నగ్రంథాలయము స్థాపింపబడినది. సంఘనియమములబట్టి సంఘసభకు లెల్లరు వారి వారి వంతుల ప్రకారము పాత్రములుకొనుటకు ప్రతిమాసమున స్వల్ప ద్రవ్యసహాయము చేయుటకు ఏర్పాటులు చేయబడినవి. సుమారు రెండువందల పుస్తకములు గ్రంథాలయమున గలవు. వార్తాపత్రికలును లెప్పింపబడుచున్నవి. కార్యదర్శి సోమంచి సుబ్బన్నకాశ్రీగారు.

హిందూనెకందరి పాఠశాల, ధూళిపూడి:— ఈ పాఠశాలలో రెండవ ఛారమును నూతనముగా సర్కారువారు ఆరు ముతించిరి. ఈ వార్త మా గ్రామవాసుల కెల్లరకును కడు సంతోషదాయకము. దయామయులగు సర్కారువారు కడుంగడు మడసి యులు. ఇంతటితో సంతసించి మా గ్రామస్థులు ఉద్యమమును వడలరారు. భవనము తయారుగువరకును పట్టుదల పూనవలయును. కమిటీవారు క్రొత్తదండాలకొరకు వెంటనే పనిచేయవలెను. — (ఒక పురవాసి.)

ఒక పెద్ద విఘ్నేశ్వర విగ్రహము:— పెద్దా పురము తాలూకాలో చేరిన రాజ భూపాల పట్టణమునకు దక్షిణముగా నేటిపాలెము మేడపాడు వెళ్లెడి మార్గమున ఊరినమీపమున ఏక శిలాగణపతివిగ్రహ మున్నది. దానియొత్తు సుమారు 8 గజములు, వెడల్పు 2½ గజములు. విగ్రహము ఏమియు పాడై పోలేదు. అనయము లన్నియు సరిగా నున్నవి. ఆ విగ్రహమును ఎవరైన ఎక్కడైతైన తీసికొనివెళ్లి తగిన స్థలము ఏర్పాటు చేయగోరుదు లేని ఆగ్రాహస్థులవల్ల ఏమియు నుండవని కూడ తెలియవచ్చెను — అని మేడపాడు బోర్డు స్కూలు ఉపాధ్యాయుడు జవ్వాసి నేంకట్రావు పంతులు గారు వ్రాయుచున్నారు.

పాలికాపు యజమాని:— తెంగుకూరునకు తూర్పురెండు మూడు మైళ్ళలోనున్న డేబూరు గ్రామములో వెంకటేశయ పాలికాపు తన యజమాని పథవులలో నొక దానిని తనయంట గట్టివేసికొని దాని నెలరో తోయకొనిపోయి తన తన యజమానితో చెప్పెను. అతడు తన పథవులమిత్రము గ్రామచుంతయును వెదకి తురకాపకువురు తన పాలికాపు యంటచూచి వానివైరి కేసుచేసిను. తెంగుకూరు మేజిస్ట్రేటుగారు కేసును విచారణచేసి పాలికాపునకు 6 మాసములు కఠిన శిక్షను విధించిరి.

నియోగి మహాజనసభ:— నియోగి ప్రముఖులకు గల సర్వకర్మమునందలి పట్టుదలయు శ్రీక్షీతులవారియందలి యవ్యాజ ప్రేమయు 24-11-17 తేదీన జరిగిన వార్షిక కార్యదల కలన నెల్లడియగుచున్నవి. ప్రతి సంవత్సరము ఈ సమయమున ఆరాధనానామధ్యమ జరుపబడు నియోగి మహాజనసభ శ్రీక్షీతులవారి జననదిన మగు శ్రేష్ఠమధ్యమ కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలలో నేనోయొక తావున కో. శర్మకాశ్రీగారి ప్రయత్నములవల్లను, నియోగి ప్రముఖుల కార్య దీక్షలవల్లను ద్రవ్య సహాయములనను జయద్రదుగ జరుపబడు గాక. — అని తేలప్రోలునుండి గుడిచాడి శత్యనాథకర్మగారు వ్రాయుచున్నారు.

సందేశములు.

మజఫరు జమిందారుల సంఘము

నిన్నటిదినము రాజప్రతినిధి కార్యదేశిక గారలు ముజఫర్ రుగరపు జమిందారుల సంఘ ప్రతినిధులకు సందర్శనము మొనరిరి. నవాబు మహమ్మదు ఐమాన్ ఖాను గారు సందేశమును జరిగిరి. ప్రస్తుతపు భూమిపన్నులకు గురించి చెప్పెను ప్రస్తుతపు “పెర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు” మరీ కొంతకాలమువరకు నుంచవలయు ననిరి. రాజకీయసంస్కరణములలో జనులు సాఫల్యగునంత దగ్గర గ స్వ పరిపాలనోద్దేశమును సూచించు నట్టి మూత్రములు గల సంస్కరణముల జేయవలయును. బ్రిటిషువారు హిందూదేశమున కొనసరించిన మేలునకు వారికి కృతజ్ఞులము. అయిన నింక మరీకొన్ని మేలుల వారొనంపవలసి యున్నది. యూరోపియనులును హిందువులును గలసి ఆస్యోద్యమహాయమున నీమేలు గావించవలయును. హిందూసభ, మహమ్మదీయ దేశీయమహాసభలు అనధికార సామ్రాజ్యకాసన సభ్యులు మొదలగువారు చెప్పినంతములను. జూచితిమి. వారు జమిందారులగూర్చియు కొంత జెప్పిరి. మాయభిప్రాయముల నిచట తెలియ బరువనోచున్నాయి. (1) హిందూదేశ కార్యదర్శివరదిన వలసదేశీయ కార్యదర్శివరదిన బోలియుండ వలయును. ఆరనికి సహాయ కార్యదర్శి లిద్దరుండవలయును. అంతొకడు భారతీయుడుగ నుండవలెను. వీరీతములు బ్రిటిషువారి భవనముండి వెద్దింపబడవలయును. (2) కార్యదర్శి గారిసంఘమును తొలగింపవలయును. తొలగించులోపల వారిలో సగముమంది సభ్యులు సామ్రాజ్యకాసనసభవారిచే నెన్నకొన బడవలయును. తక్కిన వారిని కార్యదర్శి గారు నియమింపవలయును. వారినియమిత కాల మైదు సంవత్సరములుగ నుండవలయును. (3) రాజప్రతినిధి గవర్నరు గారు కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో సగముమంది భారతీయులుగ నుండవలయును. (4) సామ్రాజ్య కాసన సభాసభ్యుల సంఖ్య 150 గ నుండ వలయును. తక్కిన కాసనసభలలో పెద్ద వాటిలో 100 గురును చిన్నవాటిలో 60 మొదలు 75 వరకును సభ్యులుండవలయును. (5) కాసన సభలన్నిటిలో ప్రజాప్రతినిధులసంఖ్య చాలఅధికముగ నుండవలయును. నూటికి 80 మంది చొప్పున ఎన్నుకొనబడవలయును. ఒక్కొక్కసభ్యుడు 5 ఏడ్లవరకును సభ్యత్వమును గలిగియుండవలయును. (6) ప్రజానిర్వచితసభ్యులు మాత్రమే “వోటి” ముట్ట కధికారము గలిగియుండవలయును. అధికార సభ్యులను కార్యదర్శులను తన అభిప్రాయముల పోధించుట కధికారమును గలిగియుండవలెను. సభ వారామోదించినయెట్టి తీర్మానమునైనను గవర్నరు గారు తిరస్కరింపవచ్చును. ఇట్లు గాకపోయిన నభిమతము దొరతనపుసభ్యులు దొరతనము వారి కనుకూలముగానే వోట్ల నీయవలయునను నిర్బంధన ముండ గూడదు.

(5) ఎన్నిక స్వార్థత్రయము ప్రజలలో విశేషముగ వ్యాపించ జేయవలయును. కొలదిసంఘములవారి లాభములు మాత్రము భద్రముగావించబడవలయును. (6) జమిందారులకు గూడ ఈసభలలో తగినప్రాతినిధ్య ముండవలయును. (7) సంయుక్త రాష్ట్రములవ.టి పెద్దరాష్ట్రములు గవర్నరుగారి పాలనమున నుండవలయును. ఈ రాష్ట్రములు నిరంతరము గవర్నరుకు నియమింపబోయివున్నవి. సాఫల్యగునంత క్వరలో నట్లు చేయవలయును (8) రాష్ట్రీయ దొరతనమువారికి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్య ముండవలయును. (9) హిందూదేశీయనందు వెంటనే స్థానికవ్యవసాయ మొనగబడవలయును.లోకలబోధలను జిల్లాబోర్డులకు గ్రామ పంచాయతులను భాగువరచి వాటికి పరిపూర్ణ స్వపరిపాలనను నొసగవలయును. (10) దొరతనపు టుద్యోగము లన్నియు భారతీయులు పొందుట కవకాశము నీయవలయును. సివిలుసర్వీసు పరీక్ష లనిచ్చుట ను, ఇంగ్లండు నందు ఒకే సమయమున జరిగింపవలయును. యూరోపియనుల కెట్టివరకు లున్నవో అట్టివరకులతో భారతీయులకును ఆయుధముల దాల్చు హక్కుల నొసగ వలయును. (12) యూరోపియను దేశములలో యువకుల కిట్టి అవకాశము లతో భారతీయులకు గూడ కమిషను ఉద్యోగములు తెరువబడియుండ వలయును. జమిందారు కుమారులకు గూడ సైనికశిక్ష మొనగుటకు ప్రత్యేకవైదికకళాశాలల స్థాపింపవలయును. రాజప్రతినిధిగారు యథాప్రకారమున ప్రత్యుత్తరము నొసగును వారికి వందనముల నొందిరి.

ఆంధ్రపత్రిక

1917 సం॥ నవంబరునెల 29-వ తేది

గురువారము

*హైందవరాజ్యాంగ పరిణామము

(0)

I

కాంగ్రెసు సంస్కరణములు విప్లవకరము లని గొందరును, తక్షణ స్వరాజ్యమును వాంఛింపుచున్నవని మరికొందరును చిలుకపలుకుల నుడువుచున్నారు. ఇటుల నుడువు విమర్శకులు హైందవరాజ్యాంగపరిణామమును పరిశీలించి యుండక నైనను బోవలెను. లేక, కాంగ్రెసుసంస్కరణములకు చెడ్డపేరుపెట్టి స్వలాభముకొరకై హిందూదేశభివృద్ధికి భంగము గలిగింప నుద్దేశించి యుండవలెను. బుద్ధిపూర్వకముగ అభివృద్ధి కక్షుడగువానికి ఎక్కి ప్రమాణములు చూపినను నొక తీరుననే పరిణమించును. హైందవరాజ్యాంగ పరిణామముగూర్చి ముందువెనుక లారయని వాణి మాత్రము, గౌరవనీయులగు మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు "హైందవ రాజ్యాంగపరిణామము" అను గ్రంథము నేత్రాంజనమై పరగగలదు. కాంగ్రెసు సంస్కరణములలో, నూతనముగాని విపరీతముగాని ఎద్దియనులేదు. బ్రిటిషుపరిపాలనారంభమునుండియు ఆంగ్లరాజకీయవేత్తలును, భారతీయవిద్యాధికులును నుద్దోషించుచున్న సంస్కరణములే తిరిగి వాంఛింపబడుచున్నవి. స్వల్ప సంస్కరణముల కొరకు భారతీయ లిక్పై నిచ్చుగింపరు. అధికారము ప్రజలహస్తగతమైనగాని, ఏసంస్కరణమునకును అవకాశముండదని భారతీయులు దృఢాభిప్రాయమై యున్నారు. స్వాతంత్ర్యనిర్వహణమునకై జరుగుచున్న ప్రపంచపు కలవరము, భారతీయుల వాంఛలను ప్రస్తుతము చేసినది. క్రిక్కిరేడులగు దాదాభాయి నారోజీగారు కలకత్తా దేశీయ మహాజనసభలో నుడివినటుల, స్వపరిపాలనా ప్రదానమునకు కాలము సమీపించుటయే గాక, యిదివరకే మిగిలిపోయినది. రామచంద్రరావుగారు, కాంగ్రెసు సంస్కరణములు సక్రమ పరిణామపు ఫలితములే గాని వేరొండు గాదని నిదర్శన పూర్వకముగ జూపి యున్నారు. వారి రాజకీయపరిజ్ఞాన మా పొత్తమునందు గన్పట్టుచున్నది. ఆంధ్రప్రముఖు లొకరిట్టి గ్రంథరచనకు గడంగుట, ఆంధ్రులకు సంతసము గొలుపగలదు.

సంగ్రామ కారణముచే, సామ్రాజ్యమందు పునిర్నిర్మాణము గావించుట యవసరమని ఆంగ్లరాజ్యాంగవేత్తలు గ్రహించిరి. ఈ సమయమున అధినివేశ రాజ్యములే గాక, హిందూదేశముగూడ సామ్రాజ్యమహాసభయందు ప్రాతినిధ్యము బొందినది. సామ్రాజ్యవ్యవస్థాపకసంఘము 1872 వ సంవత్సరమునందే బీకన్సైట్ ప్రభువుగారు గ్రహించిరి. 1884 సంవత్సరమున సామ్రాజ్యసంఘము యుండెను కాని యంతవరకును సామ్రాజ్యమున కంతకును సంబంధించిన సంగ్రామవిషయమై గాని, సంధివిషయమై గాని, ఆంగ్లదేశమునకు దప్ప తదితర సామ్రాజ్యభాగముల కెట్టి జోక్యమునకును అనకాశము లేకుండెను. సంగ్రామ మారంభమైన పిమ్మట అధినివేశ రాజ్యములు

తమ నిస్సహాయతను గ్రహించి, ఇందువిషయమై ఆంగ్లదేశము గొనసాగించిరి. సాంగ్రామిక సభ యిట్టి విషయములను చర్చించుట కేర్పడినది. ఈ సమయమున భారతీయుల ఆంగ్లదేశము కొంత వరకు ఫలించెను. భారతీయులకుగూడ ప్రాతినిధ్య మవసరమని యంగీకరింపబడెను. కాని ప్రభుత్వ నియమితులే భారతీయ ప్రతినిధులుగ బంపబడిరి. స్వపరిపాలన ప్రదానానంతరమే, హిందూదేశము ప్రజా ప్రతినిధులను బంపుటకు సాధ్యమగును. అందుచే సామ్రాజ్య పునర్నిర్మాణమున భారతదేశ మర్హత స్థానము సంపాదించుటకును స్వపరిపాలనా ప్రదానమునకును అవినాభావ సంబంధము గలదు. క్రధమసమస్య సంగ్రామానంతరమున జైకివచ్చును. రెండవసమస్య ఎల్లరమనముల నిపు డాంగ్లదేశపరచుచున్నది. ఏ విధమున జూచినను, స్వపరిపాలనా ప్రదానము హిందూదేశమున కిప్పుడవసరమగుచున్నది. కడచిన ఏబది వత్సరముల నుండియు ప్రపంచమునకు క్రేటు బ్రిటను నాయకమణియై నిలిచినది. సామ్రాజ్యప్రాబల్యముతో బాటు బాధ్యతలు గూడ పెరుగుచున్నవి. సామ్రాజ్యమునంతను ఆంగ్లదేశము సామ్రాజ్యముగ పరిపాలించుట దుర్భరమగుచున్నది. పార్లమెంటు కార్యవిధానము మిక్కిలుమగుచున్నది. అందుచే ఆంగ్లదేశ మొక్కటియు సామ్రాజ్యంతర్భాగములపనిని తృప్తిగ నిర్వహింప లేకున్నది. దేశమందలి సమస్యలనైనను సంతృప్తిగ పరిష్కరింపలేకున్నది. ఈ లోపమును రాజకీయవేత్తయగు గ్లాడుస్టోన్ మంత్రిగారు 1879వ సంవత్సరమునందే గ్రహించిరి. ఐర్లెండు గాని, దేశములోనే భాగముగాని పరిపాలనాభారమును స్వయముగ నిర్వహింపదలచినచో, అందు కంగీకరించుటకు తాము సిద్ధముగా నున్నామని గ్లాడుస్టోన్ గారు వాదనము జేసియుండిరి. తమ వాదనమును చెల్లించుటకయి 1880 వ సంవత్సరమున ఐర్లెండు హోంరూలు చట్టమును ప్రవేశపెట్టిరి. స్వాధీనపరత్వము దూరదృష్టిని మండగింపజేయును. ఐర్లెండుకు హోంరూ లొసగినచో, ఆంగ్లదేశప్రతిభకు నష్టము వాటిల్లునని, కొందరు గ్లాడుస్టోన్ గారి ప్రయత్నములకు విఘ్నముల గల్పించిరి. ఇప్పటికిని ఆ సమస్యానిర్వహణము పరిసమాప్తి జెందలేదు. ఇటులనే స్కాటులెండు, వేల్సు దేశములు తమకు హోంరూలు గావలయునని, కోర్కెల చెలిపెను గాని, యవి ఫలితము గాంచలేదు. సామ్రాజ్యభార మంతయు ఒక్క ఆంగ్లదేశమే భరించుచున్నది. ఆంగ్లపార్లమెంటు సామ్రాజ్య వ్యవహారముల కంతకును బాధ్యత వహించుచున్నది. ఇందుచే సామ్రాజ్యసామ్రాజ్యము నానాటికి సహజముగ దగ్గిపోవుచున్నది. ఈ విషయమై టి. పి. ఓకొనోగారు నుడివిన ఈ క్రిందివాక్యములు గమనింపదగినవి.

"స్కాట్లాండు దేశపు వ్యవహారములు, దేశ స్వభావమును ఆమూలాగ్రముగ గుర్తెరిగిన స్కాట్లీషు ప్రజలచే నిర్ణయింపబడుటలేదు. ఆంగ్ల, ఐర్లెండు, వేల్సుదేశీయుల అజ్ఞాతమిరముచే నిర్ణయింపబడుచున్నవి. ఇదియే అన్ని భాగములకును వర్తించుచున్నది. ఇటులనే ఐరిషు వ్యవహారములు ఆంగ్లేయుల యజ్ఞానముచే పరిష్కరింపబడుచున్నవి. వేల్సుదేశపు వ్యవహారములను ఆంగ్ల, స్కాట్లాండు వారి యజ్ఞానము పరిష్కరించుచున్నది." రామచంద్రరావుపంతులుగారు చెలిపినటుల, సుపరిపాలనమున కొక్క రక్షణోపాయము మాత్రమే గలదు. పరిపాలనము స్థానికాధికారమునకు బాధ్యతవహించి తీరవల

యును. స్థానికవ్యవహారములు పార్లమెంటు అధీనమునుండి దొలగినతరువాత, సామ్రాజ్యసమస్యల గూర్చి సావకాశముతో యోచించుటకు పార్లమెంటుకు తీరికయుండును. ఈదృష్టితో పరిశీలించినచో, హిందూదేశపరిపాలనమును పార్లమెంటు అధీనము నుండి దప్పించి, హైందవులకు బాధ్యత వహించు నట్లు చేయవలెను. అపుడుగాని, హిందూదేశమునకు సత్వరాభివృద్ధిగాని, సామ్రాజ్యమునకు సామ్రాజ్యముగాని గలుగనేరదు. కాంగ్రెసు సంస్కరణములు గోరునదియు బాధ్యతగల ప్రభుత్వస్థాపనమే. ఈ సత్యమును గ్రహింపలేక, స్వరాజ్యవాదుల తూలనాడేవా రెంతటి దూరాలోచన లేని వారో యూహింపవగును.

బాధ్యత గల ప్రభుత్వస్థాపనమునకు, స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలను నెలకొల్పుట యవసరము. ఇక్కార్యమును సాధించుటకై భారతీయుల ప్రయత్నములు నిన్న నేడుదయించినవి గావు. 1885 వ సంవత్సరమున కాంగ్రెసుసభ ప్రారంభమయిన పుడు అధ్యక్షులగు డబ్ల్యు. సి. బానర్జీగారు "ప్రజలు స్వదేశపరిపాలనమందు తగినటుల పాల్గొనుటకు వాంఛింపుచున్నారు"ని నుడివియుండిరి. 1902 వ సంవత్సరమున దేశీయ మహాజనసభాధ్యక్షులగు సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు నూతన చక్రవర్తిగారు స్వపరిపాలనమును క్రమ క్రమముగ భారతీయులకు ప్రసాదించి, తమ పరిపాలనమును తేజోవంతముగ జేయుట యవసరమని నుడివియుండిరి. 1904 వ సంవత్సరపు దేశీయమహాజనసభ కధ్యక్షుల వహించిన సర్ హెన్రీకాటన్ గారు హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మొసగి, సామ్రాజ్యమునందు సంయుక్త హైందవరాష్ట్రములు మకుటమై ప్రకాశించునటుల గావించుట ధర్మమని స్పష్టపరచియుండిరి. రెండు వత్సరములకు బిమ్మట భారతదేశ పితామహుడగు దాదాభాయి నారోజీగారు స్వరాజ్యతారకమంత్రమును ఎల్లరసందియములు ఏనునటుల, ఉపదేశించియుండిరి. "స్వపరిపాలనమే దివ్యోపధము. స్వపరిపాలనము నందే, మన ఆశ, బలము, బేస్సత్వము నిలిచి యున్న" వని ఆమహామహుడు ఎలుగెత్తిచాటెను. 1908 వ సంవత్సరమున దేశీయమహాజనసభలో సర్ రసవిహర ఘోషుగారు "దేశీయమహాసభ యొక్క భవిష్యదధ్యక్షు లొకరు, సంతోష భావములు చెలరేగుచుండ, అధినివేశముల మాదిరి స్వపరిపాలనము హిందూదేశమునకు ప్రసాదించబడె నని హర్షముతో ప్రకటింపగలరు" అని యాశీర్వదించిరి.

ఇట్టి స్వపరిపాలనా సాధనము జేరుటకే, కాంగ్రెసు సంస్కరణములను ప్రధమ సోపానముగ నొనగవలయునని దేశహితాభిలాషులు గోరుచున్నారు.

దేశభాషలు: విద్యావ్యాపనము.

—:—

ఆంగ్లభాష హిందూదేశమున యంతదూరము విజృంభించిన పిమ్మట, వెనుకకు బోవుట సరికాదనియు, దేశభాషలద్వారా విద్యనేర్చుట యీ తరుణమున సుసాధ్యము కాదనియు, ఆంగ్లసంభవులు నుడువుట యాచారమైనది. ఆంగ్లభాష ద్వారా విద్యనేర్చినవారి సంఖ్య యంతవరకును నూటి కొక్కరికన్న నధికముగ లేదు. అట్టితరి మిగిలిన తొంబది తొమ్మిది మందియు ఆంగ్లభాషా పరిచయము లేకయుండ, వారి యభివృద్ధికి సాధనమేమి? ఆంగ్లభాష ద్వారా విద్యావ్యాపకమునకు జేసిన యత్నములు ఫలంపలేదనియు, నూతనపథమును ద్రొక్కుట యవసరమనియు కరతలామలక

మనమున్నది. అంగవిద్యాభ్యాసముచే దేశమునకు గలిగిన లాభముల మహిమలము. కాని ప్రథమ మున అంగవిద్యను దేశమున బ్రవేశపెట్టిన కారణముల గనుగొనిన అంతగ ప్రశంసించదగినవి కావు. 1813 వ సంవత్సరమున ఈస్టు ఇండియా కంపెనీ వ్యవహారములను విచారించ బయలుపెడలిన పార్లమెంటరీ విచారణసంఘమువారు సాక్షులనందరను, హిందూగ్రామములలో విదేశపుసరకులను ప్రవేశపెట్టుట ఎటు లని ప్రశ్నించిరి. సాక్షుల నేకులు పాశ్చాత్యనాగరికతను దేశమున బ్రవేశపెట్టి, దేశీయులను పాశ్చాత్యవిధానానుసారముగ వసనములధరించుటలను, దైనికజీవనము జరుపు నటులను గావించినచో, అది సాధ్యమగు నని నుడివెరి. 1820 వ సంవత్సరమున సిరెపూరు క్రైస్తవమతప్రచారకు డగు రివరెండు వార్డులను వారు ఈస్టుఇండియా కంపెనీవారి పరిపాలనము నందలి ఆరుకోట్ల ప్రజలు విదేశపు సరకుల వసరము లేకుండ కాలము గడుపుట గమనించి, అంగదేశపు మంత్రులలో నొకరగు జె. సి. విల్లియమ్సుగారి క్షీరితిని వ్రాసియుండిరి. “మధ్యతరగతులలో నుండెడి హిందువులకు అంగదేశపు సరకుల యక్రమము గన్పించుటలేదు. హిందూత్వములవారి సంగతి జెప్పనవసరములేదు. ఆరుకోట్ల మంది ప్రజలు పాలకదేశమునుండి ఒక్కవస్తువు నైనను తెప్పించుకొనక బోవుట యాశ్చర్యము. హిందువుల ధీశక్తులను వికసించ జేయుడు. అపుడు వారు భాగనుభవముల గోరుదురు.”

ప్రస్తుత విద్యాప్రతిష్ఠాపనలచే, వార్డుగా రూపొందిన దానికన్న నెక్కుడుగ విదేశపుసరకులు హిందూదేశముందు వెల్లి విరియుచున్నవి. అంగవిద్యాధికుల దైనికావసరములు పొచ్చినవి. న్యాయవాదులుగనున్నను, ప్రభుత్వోద్యోగులుగనున్నను ఆధునిక నాగరికముననుసరించి పాశ్చాత్య వస్త్రాలంకారములన్నిటిని ధరించుట యవసరమగుచున్నది. ఇంతియేగాక, యూహలును అభిప్రాయములును పాశ్చాత్యాదర్శములనే సమీపించుచున్నవి. ఫలిత మేమైనది? విద్యాధికులు భారతీయుల బోలియుండరు. యూరపీయనులను బోలియుండరు.

అంగ విద్యాభ్యాసముచే, విద్యాధికులు ప్రాపంచిక వ్యవహారములలో వెనుకంజ వైచుచున్నారు. వర్తకమా దేశమున క్షీణించినది. పరిశ్రమల చాలవరకు రూపుమాసినవి. వ్యవసాయ మభివృద్ధిగాంచుటలేదు. ఈవృత్తులయందు నూతనోత్తేజము గలిగించుటకు, అంగ విద్యాధికుల విద్య యక్ష్మరకు వచ్చుటలేదు. అంగ విద్యాభ్యాసము వంగదేశముం దొన్నత్యముగాంచినది. కాని పి. యస్. బోసుగారు వ్రాసినటుల, పరిశ్రామికాభివృద్ధి వంగదేశమున మృగ్యముగనున్నది. ప్రజాసామాన్యమునకు అంగవిద్యాధికులు పోను పోను దూరమగుచున్నారు. వీరు దేశీయవిధానములను మఱచుచున్నారు. అందుచే జనసామాన్యమును నడిపించుటకు వీరికి శక్తి చాలకున్నది. దేశభాషల మూలమున విద్యను గ్రహింపుటచే, విద్యాధికులకును తదితరులకును గల విభేదములు దొలగిపోవును. అన్యభాష యగు అంగభాషలో విద్య నభ్యసించుటలో విద్యార్థి కాలమంతయు వ్యర్థముగ గడచిపోవుచున్నది. దేశభాషలలో విద్య నభ్యసించినయడల శాస్త్రజ్ఞానమును త్వరలో సంపాదించి, దేశాభివృద్ధికి లోడ్బడవచ్చును. రామానుజం అను ప్రతిభాశాలికి అంగభాషా ప్రవేశము విశేషము లేకబోయినను, కాలమునంతయు గణితశాస్త్రవిషయమై యోదించుట కుపయోగించుటచే, వాసిగాంచెను.

ప్రాచ్య పాశ్చాత్య నాగరికములకు సమన్వయము జరుగవలయు ననిన, దేశభాషల మూలముననే సాధ్యమగును. అంగభాషీయకళాశాల యిట్టి పనికి బూనుటచే, దేశీయు లా ప్రతిష్ఠాపనము నాదరించి జాతీయవిద్యకు ప్రోత్సాహము గావించుట ధర్మము.

కాలహస్తి అవసరసభ - మెయిలుపత్రిక.

మతి భ్రమణము గలిగినపుడు సత్యాసత్యములు స్ఫురింపవు. మెయిలుపత్రికకు “స్వరాజ్య” మనిన కంటకముగ నున్నది. స్వరాజ్య దూషణ మానందప్రద మైనది. వెట్టివానికి లోకమంతయును స్వకపోలకల్పితంబు లైన భావమయంబై యుండును. నిజముతో నిమిత్తము లేనపుడు నదురు బెదురుల కవకాశము లేదు. మెయిలుపత్రిక యందు కాలహస్తి సభను గురించి అసత్యపు లేఖను ప్రచురించుటయే కాకను ఆ లేఖ నాధారము జేసికొని Home Rule Fiasco at Kalahasti అను శీర్షికను ప్రకటించుటయే కాకను సాభిప్రాయ విమర్శనము సయితము ప్రచురింపబడినది. నిజమును గనుగొని విమర్శనమును ప్రచురించుట మెయిలుపత్రిక ప్రఖ్యాతికి తగియుండును. సందు దొరికినది చాలునని సంతసించుచు మెయిలుపత్రిక చేసిన వ్యాఖ్యానమువలన, మెయిలుపత్రిక యవహాస్యము, పాలగుచున్నది. కాలహస్తి సభను గురించిన నిజమైన వృత్తాంతము నెరిగిన వారలకు “అత్యంతావివేకమే” కాకను “సర్వాబద్ధము” సయితము మెయిలు వృత్తాంతమునందు గలదని తెలియుచున్నది. స్వరాజ్యసభను బ్రాహ్మణేతరులు వశపరచుకొనిరిని యును స్వరాజ్యసభ కధ్యక్షులు లేరనియును బ్రాహ్మణేతరులు తీర్మానముల నుపపాదించిరినియును లేఖయందు ప్రచురింపబడినది. బ్రాహ్మణేతరసభ కధ్యక్షులు లేవరొ బ్రాహ్మణేతరులు తీర్మానముల నెచటను ఎన్నిగంటలకు ఉపపాదించిరొ మెయిలుపత్రిక గనుగొని వ్యాఖ్యానముచేయుట వివేకము. “దేశాపిత హైందవులను దేశవిద్రోహ హైందవులలో గూడిన విదేశాధికారవర్గాభిమానులను భూషించుటకు” మెయిలుపత్రిక నాయకత్వమును వహించుచుండగ దానియాధారముగల బ్రాహ్మణేతరులు వారిగుణము నెటులు గనుగొనగలరు! అంగ్లోహైందవులకు నాయకమణి యయిన మెయిలు పత్రిక యొక్క ప్రాపకము గలదని మరియుటకు వీలున్నపుడు స్వరాజ్యవాదుల యాగ్రహమును పాటించెడివారు వెట్టివారిని మెయిలుపత్రిక సంతసించుట యందు వింతలేదు. మెయిలుపత్రిక బెదరింపులను ప్రజలు పెడచెవిని బెట్టినను సహజమైన పరుషోక్తులు పరిహాసోక్తులు మాత్రము తగలేదు. ఇతరులను పరిహాసమునకు పాలుచేయదలచిన మెయిలుపత్రిక యే కాళహస్తిసభయొక్క నిజమైన వృత్తాంతమును దెలిసికొని నపుడు పరిహాసము నకుపాల్పె పరాభవమును బొందుట తథ్యము. అపుడైనను అసత్యపువాతలను నమ్మి మోసపోయిన మెయిలుపత్రిక వివేకమునుబొంది తన యనుచరవర్గమునకు హితము తెలుపుగాత!

జమిందారుల వాంఛలు

నిన్నటిదినమున, మాంటాగూగారికి ముజఫరు నగరపు జమిందారుల సంఘమువారు తమ విజ్ఞాపనమును సమర్పించిరి. స్వపరిపాలనా ప్రదానమునకు దానిజూపు సంస్కరణములను వెంటనే ప్రసాదించవలయు నని కోరిరి. ప్రభుత్వ కార్యదర్శిసభను దీసివైచుటకు గోరిరి. ప్రభుత్వకార్యదర్శి, అధినివేతరాజ్య కార్యదర్శివలె నుండుట యవసరమని దెలిపిరి. కార్యనిర్వాహక సభలలో

సగముమందికి దక్కువగాకుండ భారతీయు లుండవలయు ననియు, శాసననిర్మాణసభలలో ప్రజాప్రతినిధు లధికముగ నుండవలయుననియు, ప్రజాప్రతినిధులకు మాత్రమే సమ్యక్తుల నిర్వహణకారము నొసగవలయుననియు, శాసననిర్మాణసభా తీర్మానములు కార్యనిర్వాహకసభను బంధించవలె ననియు గోరిరి. వైకోర్కెల జూదిన, జమిందారులు కాంగ్రెసు సంస్కరణములకు సంపూర్ణ మోదము దెలుపుచున్నటులవ్యక్తమగును. భూస్వాములుగూడ స్వపరిపాలనాభిలాషను వ్యక్తపరచుచుండ, స్వపరిపాలనాప్రదానము నాలసించుటకు సాధ్యమగునా?

కాలహస్తిసభ - జె. మునిస్వామిగారి లేఖ.

ఈ సభనుగురించి మా కార్యాలయమునకు ప్రచురణార్థము జె. మునిస్వామిగారు ఒక లేఖను రిజిస్టరు పోస్టు ద్వారా పంపియుండిరి. కాలహస్తి యందు 28-వ తేదిని వేచుబడి 29-వ తేదిని చెన్నపురి చేరినది. మా ప్రత్యేక లేఖకుడు చూచి వ్రాసిన వృత్తాంతము 26, 28 తేదీల పత్రికలందు ప్రచురింపబడినది. దానికిని ఈ లేఖయందలి వృత్తాంతమునకును పోలికయైనను లేదు. కేవలము అభూతకల్పనగ నున్న యీ లేఖను ప్రచురించుట లేఖకునకును పాఠకులకును నిరుపయోగము. ఈ లేఖ 27-వ తేది యందు ఇదివరకె యితర పత్రికలయందు ప్రచురింపబడి లోకమున వెల్లడియైనది. తిరిగి ప్రచురించుటవలనను ప్రయోజనము లేదు. మఱియును నిజము నెరిగియును లేని వార్తలను ప్రచురించుట యధర్మము. మునిస్వామిగారు సత్యమును ప్రకటించి పుణ్యమును గట్టుకొనుట శ్రేయస్కరము.

చెన్నపురినిమ్మ జాత్యుద్ధరణసంఘము.

చెన్నపురి యందలి నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ సంఘము యొక్కవాత్మిక సమావేశము క్రైస్తవ యువజన సంఘపు మందిరమునందు నిన్న సాయంత్రము జరిగినది. మాదివాకొ బహదరు రాజగోపాలాచార్యులు గారధ్యక్షతను వహించిరి. పెండలెగారు ఎక్. ఆర్. ఆచార్యుగారు నిమ్మ జాత్యుద్ధరణా వశ్యకతను గురించి హృదయరంజకముగ ముచ్చటించిరి. సభాధ్యక్షుడు చేసిన హితోపదేశము గమనార్హముగ నున్నది. వారి మొదటి విషయము రాజ్యాంగ సంస్కరణ ములకును నిమ్మ జాత్యుద్ధరణమునకు సంబంధమును గల్గించుపండుట యై యున్నది. ఇట్టిసంబంధ మేర్పడుటవలనను నిశ్చేతుకముగ కలవరంబులు గలుగునని తెలిపియుండిరి. దేశహితమును గోరువార లీ విషయమును గమనించవలసి యుండును. వా రుపదేశించిన రెండవ విషయము ఉద్ధరణాభిలాష నిమ్మ జాతులయందు గలుగ వలయునను విషయమై యున్నది. నిమ్మ జాతికి స్వయం వ్యక్తిత్వము గలుగనంతవరకును నితరులచేయు ప్రయత్నములు సఫలము గా జాలవు. ఇతరుల ప్రయత్నములకు ఫలాపేక్ష నారోపించుట కవకాశములు గలుగవు. నిమ్మ జాతుల యందు స్వయంవ్యక్తిత్వ భావ మేర్పడినపు డిట్టి యపోహల కవకాశము లేదు. సభాధిపతి చేసిన మూడవ యుపదేశము అగ్రజాతుల హృదయములందు నిమ్మ జాతి భావము స్ఫురించ వుండుటయై యున్నది. ఈ భావ మనేక శతాబ్దముల నుండి వచ్చుచు హిందువుల హృదయములందు దృఢముగ నాటుకొనినది. ఆభావమును సగ్రజాతులు సంపూర్ణముగ మరచిన గాని తరణోపాయము లేదని రాజగోపాలాచారిగారు చెప్పిరి ఇటులు చెప్పట సులభమనియును చేయుట దుష్కర మనియును రాజగోపాలాచార్యుల గారు స్వీయ చరిత్రలోని విషయముల నుదహరించిరి. తిరునామ్మ సంస్థానము నందు నిమ్మ జాతుల యందు గలిగిన యుద్ధరణము యుద్ధరణసాధ్యమునకు నిదర్శనముగనున్నది. చెన్నపురి ఈరాజధానికి ముఖ్యపట్టణము. శ్రీమంతులకు విద్యార్థులకులకు సంస్కర్తలకు నిలయము. అయినను గత సంవత్సరపు నివేదికను బరిశీలించినపుడు తగిన ప్రోత్సాహము గలుగలేదని విశేషమగుచున్నది. ద్రవ్యము లేకను తల వెట్టినకార్యము రెడ్డియొకొనసాగలేదు. సోమసుందరము పిళ్ళెగారి పూనిక వలనను కొంతవని జరిగినది. శ్రీమంతులు తగిన ధనసహాయమును జేసి నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ సంఘము యొక్క ప్రయోజనమును విస్తరింపజేయుట శ్రేయస్కరము. అభిమానము క్రిమాపూర్వకముగ జూపినగాని ఫలముగలుగదు. ధర్మపరాయణులు ఆఫోగతియందున్న సోదరుల యుద్ధరణమునకు దోడ్పడి స్వయోద్ధరణమును జేసికొందురుగాత! నిమ్మ జాత్యుద్ధరణము గలుగక హైందవ జాతీయోద్ధరణము కలలోనిగార్తవనే నుండును.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైటరు ఏ.జి.సి.)

కంఠము

తేయాకు విక్రయము.

లండను, నవంబరు 26:— ఈ వారమున 52,16,600 పానుల తేయాకు విక్రయమయినది. ఈ యాకుతో గత మూడు వారములందును ఆమృతము జూపిన తేయాకు 1,50,25,000 పానులు. గతక తేయాకు సాధారణపు ధరకు మించు రెండు మూడు వారములందు విక్రయమగును.

క్రొత్త వైమానికపు మంత్రి.

లండను, నవంబరు 27:— రోధరమాను ప్రభువు గారిని వైమానికమంత్రిగా నియోగించుట ప్రజలందరిచే సంతోషముతో నాదరింపబడెను. ఇతడు ఎక్కువ విమానములు తయారు చేయించుటకు సన్నద్ధుడనియు, వైనిక నావికాదళముల కన్యాయసహకారత సభివృద్ధి నొందించుట కితడెంతయు దగిన వాడనియు తెలుచుచున్నాడు. తుదకు ద్వ్యగము కేవల రాజకీయ వేత్తవలె గణించబడును.

లండను నవంబరు 27:— ప్రజల మండిరమున హ్యూ విన్సుగారిట్లు చెప్పిరి. తూర్పు ఆఫ్రికా యుద్ధమునుండి మరలి వచ్చిన మనుష్యులకు భూమి కరువు నేర్పరచుటకు తగిన సలహాల చెప్పటకు నియమింపబడిన స్థానిక సంఘము వారి నివేదనకు దొరకననువా. రెనుచుచున్నా రని హ్యూవిన్సుగారు ప్రభుత్వ సభల తెలిపిరి.

అనన్తర్వము, నవంబరు 28:— ఆదివారము నాటి సంతి ఆలోచనలు నగరపు ఉత్తరభాగమున తీవ్రముగ పరిణమించి నవి. ప్రజలు నెమ్మదిగనుండి సంతి కావలెనని చప్పుటలు గొట్టుచు నుండుట బోయిరి.

ప్రతిస్థితి.

లండను, నవంబరు 28:— నాయకుల సంఘము నూటికి 80 చొప్పున అడ్వాకేసు నీయకగోయియెడల, నోటీసుల సంపుటకు ప్రతిపక్షము వారి సంఘము నిశ్చయించిరి. 50 వేల మంది నేతవేదాంధులు, 50 వేల మంది మనుకువాట్లకు యిందు మూలమున ఫలితము లకుభవింపవలసి వచ్చుచున్నది.

కేంద్ర

కేంద్రా సంయుక్త రాష్ట్రములు.

టూరెంటో, నవంబరు 27:— కేంద్రా యుద్ధమున సహాయక మిచ్చట పరిశీలించుచు ప్రజలకుపన్యాసము నొసగుచు రూస్వెల్టుగారు కేంద్రాయుద్ధమున కొనసరించిన సహాయమును విశేషముగ ప్రశంసించితి. ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రమున కేంద్రాయుద్ధమున పరిపూర్ణ సహాయము నొందవలెనని యితడు తెలంచు చున్నాడు. అందుచే తనరెండు రాష్ట్రములు వారును తమకేంద్రాయుద్ధమున పడినపుడు సంయుక్త రాష్ట్రపు ఉత్తమ న్యాయస్థానపు న్యాయమూర్తులు ముగ్గురును, కేంద్రా ఉత్తమ న్యాయమూర్తులు ముగ్గురును గలసి తమ యిష్టము వచ్చిన సొంతకొని ఎంచుకొని ఒక సంఘముగ గూడి ఆట్టి ద్వయమును పరిష్కరించుకొనట మంచిదని ఆశకు చెప్పెను.

ప్రాము

గంభీరమగు సమస్య యేర్పడుట.

పరామర్శమునకు వైరినేరలు.

పేరిసు, నవంబరు 27:— ఆస్ట్రేలియా జర్మనీ సేన తీటతీని ముట్టడించినందువలన మిత్రమండలి వారిసభ కక్ష్యంతరము కలిగెడి. ఇటలీయులు తమ పంక్తిని తగ్గించుకొనినందువలన సేనలు విస్తారముగ జర్మనీయులకు మిగిలినవి. ఈ సేనలు వీరు వేరొక రంగమునకు బంతుదురు. వీనిని ప్రాప్తు రంగమునకు బంతుడరని మరతులు ప్రబలియున్నవి. జర్మనీ స్వీజ్లాండు సరిహద్దుపై గూడదని ప్రకటించు బంగారున్నందువలన జర్మనీయులు పెద్ద యెత్తున బిచ్చి యున్నారని యూహించుచున్నది. ఇంతియ గాక రష్యా కృవహార మొట్టి విషమమైయున్నది. రష్యావారు

తమపంక్తిని విడువరని పరానువారివిశ్వాసము. ప్రమాదక్రమగు మార్గముల వేసి సేని రష్యావారు రణలంబింపజేయుటకుండ జూచు కొనుటయే మిత్రమండలివారి. కర్తవ్యము. ఆమెరికావారి వైన్యములను, ఆమెరికావారి యాధారములను ఏతీరున నుపయోగించిన మిగుల నుత్కృష్టముగనుండనో సభవారు తీర్మానింపవలసి యున్నది.

శత్రువులచే చుట్టవేయబడిన పటాలములు.

లండను, నవంబరు 28:— రైటరు విలేఖకు డిల్లు కంత్రివార్త నిచ్చుచున్నాడు:— ఈస్తుసరేపటాలము శత్రు మధ్యమున జిక్కుకొనెను. కనుక సాయంకాలమున 5½ గం|| లకు కొందరు వైనికులు బోగ్లోను గ్రామమును చొచ్చుకొని, శత్రుమధ్యమున నున్న పటాలపు కర్నలు సమీపమునకు బోయిరి. తాము చొచ్చుకొనిన మార్గముననే సరైఫటాల మును వెనుకకు దీసికొని వచ్చిరి.

ప్యారిసు, నవంబరు 28:— లాయడుజార్జి, బాల్ఫూర్ సర్ జానుమైనను ప్రభువు, జెల్లికో, రిడింగు. ఎలిక్టు-గడ్డిసు, రాబర్టుసను, వెనిజలాసు గారులు ఇవటికి వచ్చిరి.

బోగ్లోను యుద్ధము.

లండను, నవంబరు 27:— ప్రధాన కార్యాలయమునద్ద నున్న రైటరుగారి విలేఖకుడు నేటి సాయంకాల మిట్టుతంతి సంపుచున్నాడు. వర్షము విశేషముగ నెడతెగకుండ తురియుటచే నేలంతయు బురద బురదగను జారు జారుగను ఉన్నది. బోగ్లోను వనమున కీ శాన్యదిశను జర్మనులు చాల రాతియైన పిమ్మట ననేక ప్రతియుద్ధముల మొనరించిరి. కాని భయంకర ముగ కొంతసేపు యుద్ధము మొనరించినపిమ్మట వారు తరుచు గొట్టుబడిరి. మరలచున్నపుడు వారిమీద విశేషముగ ఫిరంగు లు ప్రయోగింపబడెను. కొలదియిది వైనికులు యుద్ధప్రదేశ మునుండి బోగ్లోను-గొల్లగొట్టబోయిరి. అచట వారికి ఆంగ్ల దళమును గలసికొనిరి. ఆదివారమునాడు శత్రువులు తమ ప్రదేశమును మరల నాక్రమించు కొనినపుడు ఈవైనికులు ప్రధానవైన్యమునుండి విడికడ జేయబడిరి. ఆఫ్రిటియండియు చారచ్చట మహాతైర్యముతో నిలచియుండిరి. ఈ యనస్కంధన మభివృద్ధి గాంచుచుండ వాయుభార మనుకూలముగ నుండుటను జూచి మేము క్వియాంటుమీద “గాను”ను విడచితిమి. దాని కాగ్నేయభాగమున మేము లోనికి చొచ్చుకొనిపోవుటను జేసి క్వియాంటును స్థితి చాలకష్టతరమయ్యెను. నేటి ఉదయ ము మీదశములు కొన్ని పొంటాయినీ వద్ద మాదశముతో శత్రువులు యుద్ధముల మొనరించిరి. అచట యుద్ధము చాల తీవ్రముగ జరిగెను.

శత్రువుల యుద్ధప్రకటనములు.

పారిసు, నవంబరు 27:— శత్రువుల వర్తమానములను ఫ్రెంచి వార్తాపత్రికలు ప్రకటించుట కనువీచుబడినది. నిన్నటి జర్మనీవారి ప్రకటనమును గూర్చి యొక రిట్లు వివర్ణించుచు న్నారు.— సంగతులను జూచివెడల జర్మనులలోని ఆని యాసము వ్యక్తమగుచున్నది. అవియెల్లపుడును అనేక బ్రిటిషు అనస్కంధనములు అపారవత్సములతో తలమీవేయబడినవి దెలుపుచుండును. ఇందలి సత్యమే మనగా, జర్మనులు నమ్మునటుల అనేకయుద్ధములు కల్పితములైనవి. ఈవిధముగనే నెమోనె లా, ఆంగిల్మోనుఫ్యు ఫ్రెంచివారుచేసిన యెడిరింపు విఫలమైనదని జర్మనులు ప్రకటించిరి. ఇవి అసత్యము.

పూర్వపు పరామర్శము.

ప్యారిసు, నవంబరు 27:— ఇదివరకు! ఆంతరంగిక మంత్రిక నుండిన మాల్మీ గారిని మరల వెన్నుటకు చేంబరు కమిటీ వారు నిశ్చయించుకొనిరి. కాంతివాది ఆల్మీరీడాను పట్టుకొనుట కలన కొన్ని రహస్యములు బయలు పడుటచేత సిత డుద్వాగమునకు రాజీనామా నిచ్చెను. ఆంతరంగిక మంత్రిక నుండు నపుడు మాల్మీగారు శత్రువులకు కొన్ని వైనిక రాజకీయ సహచారముల దెప్పినట్లు తెలుపబడు చున్నది. ఆతడు వైనికులలో నాంతరంగికకలహముల గలిగింప ప్రయత్నించె ననియు తెలియుచున్నది.

మిత్రమండలివారి అవస్కంధన ఫలితములు
లండను, నవంబరు 27:— పశ్చిమ రంగమున బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి వైన్యములు నిటలీ దేశమునకు వచ్చుటకును, అందు మూలమున పశ్చిమ రంగమున అనస్కంధనములు అసాధ్యమగుటకును, జర్మనులు ఇటలీదేశముమీద దండెత్తి రని సంగ్రామ కార్యదర్శి వాక్రుచ్చి యున్నాడు. కాని వీరి మనోరథము నెరవేరలేదు. శత్రువులలో గలుగు నష్టములను, అందు సంభవించు మరణములను, పశ్చిమ రంగమున శత్రువుల పంక్తిని బలహీనము చేయుగలవు. గత ఆరుమాసముల నుండియు మిత్ర మండలివారు జనుప్రదముగ నడపు అనస్కంధనముల యుద్దేశ మిదియే!

జర్మనీవారు పరాజితులగుట.

లండను, నవంబరు 26:— పశ్చిమరంగమున జర్మనులు బాగుగ నోడింపబడిరని సర్ డగ్లసు హేనుగారి అనస్కంధనము హిందెచ్చు పంక్తిని విభజించెను. ఈ విషయము జర్మనీలోను, తటస్థదేశములలోను చాల ఆసక్తిని కలిగించినది. యుద్ధము ప్రారంభించినది మొదలు బ్రిటిషువారి కెదురుగ నిల్చిచేసిన సంగ్రామమున జర్మనుల కెప్పుడును జయముకలుగ లేదని యెల్లరు నంగీకరించిరి. యుక్తియందును, సామర్థ్యము నందును, అన్ని విషయములందును బ్రిటిషువారు జర్మనుల ను మించిరిని ఆమెరికావారి అభిప్రాయము.

జర్మనీయుల వాయువాత్త.

లండను, నవంబరు 26:— హూటొల్పు అరణ్యము, జాండ్వార్డులకు నడుమ ఫిరంగులు తీవ్రముగ కాల్చబడినవి. నెమొఫ్యు బోమాంటులకు నడుమనుగూడ యుద్ధము తీవ్రముగ నుండెను.

బోగ్లోను పరిసరములు.

శకస్మి యుద్ధములు.
లండను నవంబరు 28 — మాన్సు మెయిసు గారిట్లు ప్రకటించిరి. — బోగ్లోను అరణ్య పరిసరములందు వైరులు ఫిరంగుల గాల్చిరి. పదాదిదళములు పోరాడు కొనలేరు. ఈవెనున కీశాన్యమునను, తూర్పునకు వైరికక్షములు తీవ్ర తను గనుపరచెను.

ఫ్రెంచియునీ యుద్ధము.

లండను, నవంబరు 27:— రైటరుగారి ప్రధాన కార్యాలయమునద్దనున్న విలేఖకుడు మంగళవారము నా డిల్లు తంతి నంపెను. — ఉదయమునుండియు ఫ్రాంచేయునివద్ద భయంకరమగు యుద్ధము జరుగుచుండెను. మధ్యాహ్నమునరకు భయంకరమగు యుద్ధముజరిగిన పిమ్మట బ్రిటిషువారు గ్రామము లోనికి బలవంతమున ప్రవేశించి ఆతిభయంకరముగ శత్రులు ఫిరంగుల గాల్చుచున్ను రష్యమునేయక వారిని వెనుక మే తరుమగొట్టి 500 వైనికుల బట్టుకొనిరి. అనంతరము జర్మనులు రెండు కొత్తపటాలముల తీసికొనినచ్చి అసంఖ్యాకులగుటచే మెల్లమెల్లన మేమాప్రదేశముల విడువవలసినదెచ్చెను. జర్మనులు తమ సరక్షకపంక్తుల చాల బలపరచిరి. ఇంక మహాచేతుల లో నంతప్రదేశ మున్నదియు తెలియజున్నది. ఆయిన మేమింక నున్నత స్థానములం దుండుటచే మా కనుకూలముగ నున్నది. వాయుభారము చాల అనుకూలముగ నున్నది.

రుష్యా

వైన్యములకు ఆహారపదార్థములు తక్కువగుట
పెట్రోగ్రాడ్, నవంబరు 28:— ఆహారపదార్థములు తక్కువగుటచే, ఆకలిగొన్న వైనికు లనేకులు గలరని యుద్ధ రంగమునందలి వైనికాధిపతులు వ్రాయుచున్నారు. వైనుండి కొత్త తంతివార్తల నిచ్చటకు రానిచ్చుట లేదు.

రుష్యా రాష్ట్రము, సంతి

లండను, నవంబరు 28:— తాత్కాలిక దొరతనము పడి పోయినది మొదలు, రాయబారములు నడుపదగినట్టి పాలక వర్గ మేదియు రుష్యా రాష్ట్రమున నేర్పడ లేదు. సంతిజేసి కొనుట ప్రస్తావనగ శాంతి నెలకొల్పు వలసినదని రుష్యావారు నూచించి యుండిరి. ఈ నూచనమునకు ఆంగ్లకోరతనము వారెట్టి ప్రత్యుత్తరము నీయలేదు. తా మెగినంతరకు మిత్రమండలిలోనే దొరతనమునుగూడ ప్రత్యుత్తర మీయలేదని ప్రభా సభయందు బాల్కురుగా రనిరి.

రుమ్మ నాయకులు.

లండన్, నవంబరు 28: — "టైమ్స్" పత్రిక వెల్లెట్ గ్రామ విలేజ్ ఇన్స్ట్రక్షనలరీ ప్రాయశ్చయము. రాజకీయ నాయకుల సభ యొక్క ప్రతిపక్ష ప్రధానాధికారులను సమావేశమై. అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులను ప్రభుత్వము సెలకొల్పవలయునని వారి యుద్దేశము. ఆ సభకు టెడరునాపు, ఆక్స్ ఫోర్డ్, మిలియన్ టాపు, గార్డెయన్, జర్నల్ మెన్షన్ లిస్ట్, విమోచనపు మొదలగు వారలు పాల్గొనిరి.

ఇటలీ

జురలు ప్లూమరుగారి నియామకము.

లండన్, నవంబరు 28: — జురలు ప్లూమరుగారి నియామకములకు ఇటలీయన్ చాల సంబంధించి. అచట నతడు అత్యధిక సంఖ్యకు వైస్రూఫ్ తులలో నొకడుగ భావింపబడుచున్నాడు. ఇందు మూలమున ప్రపంచమున కీ సంకతి బాగుగ బోధపడుచున్నది. మనము పరాసు రంగమునండి ప్రేమించి ప్రభువు, రాజ్యమునకు, ఆలెన్, జక్సన్, ప్లూమరు మొదలుగాగల వారలను ఆసనములకు తావుల కంపిచేసి విజయవంతముగ వారి స్థానమున మంచి యువభవముల యోగనమైన కాధికారుల నియమించవలయు. ఇందు మూలమున నత్యుత్తరతగలి వైపునకుగల సేనాను లతి వివరణితులను రంగముల కంపుటకు ఆకాశము గలుగుచున్నది.

శత్రుప్రయత్నములు విఫలమగుట.

లండన్, నవంబరు 27: — ఇటలీ అధికారుల సభికారులు గ నిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. కీర్తిప్రభాతుల వహించిన ఆస్త్రియా దేశ మొకటియు లెక్కింపలేదు. అనేకములను నొబ్బట్టాకడ గట్టిగ కొట్టబడినవి. విశేషముగ ఫిరంగులను గాల్చిన పిచ్చుట వారందఱొక్కమారుగ నెరిగించిరి, వారి తుపాకులను, సంఖ్యయును మాకంటె చాలసధికముగ నుండుటచే వారు లోనికి జొచ్చి పర్యతపు ఫిరంగి ప్రదేశము నాక్రమించిరి. మేము భయంకరముగ ఫిరంగి ముద్దము మోసిరించెమి. అంతఃక్రమము పూయన మొరించిరి. ఈవిధమున వారలను గుణాను పట్టుకొనుటకు వారలనిందిన ప్రయత్నములు నిష్ఫలము లయ్యెను.

జూలింగ్ రు మండలమునను, బాయిలాహ విగ రంగమునను చాల భయంకరముగ ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెనని 28వ తేదీనాటి గాత్ర పరాసువారు ప్రకటించిరి.

టర్కీ

టర్కీవారు పరాజితులగుట.

లండన్, నవంబరు 28: — టర్కీవారి అధికారవర్తమాన నిట్లు కుదుపుచున్నది: — ఈ దేశ, పర్షియ, దక్షిణభాగములలో ఫిరంగుల యుద్ధము జరుగుచున్నది. నారటోపు సభ్యులకు దక్షిణమున స్నేహ భావముల గలుగజేయుటకై ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాకపురు ప్రదేశమున గల సముద్రతీరమున టర్కీవారి పెద్ద వైస్రూమును మేము పరాజయ మొందించితిమి.

జెరూసలేమునకు 3½ మైళ్లలో నుండుట.

లండన్, నవంబరు 28: — వెల్లెట్ నుండి యిట్లు తెలియజేయబడినది: — జెరూసలేమున వైస్రూములు ప్రాంతా దక్షిణపుగట్టునకు గొట్టబడినవి. జెరూసలేమునకు పర్షియమున నుండు బిట్రియ ఎయిస్కాకములకు పట్టితిమి. గనుక నీభాగమున నాంగ్ల వైస్రూములు జెరూసలేమునకు 3½ మైళ్ల దూరమున నున్నవి. జెరూసలేమునకు పర్షియమున నుండు ఉన్నత ప్రదేశమున బలమగు తురుష్కు సేనలు రక్షించుచున్నవి.

కైదీలను మాన్యుకొనుట.

లండన్, నవంబరు 28: — టెచ్చెలో, ముక్తాపాసారు మున్నగు తురుష్కు ప్రతిఘటనల గలసికొని కైదీలను మాన్యు కొనుగడయమున ప్రసింగించుటకై 50 హెన్రీస్టన్ కైదీలు నాట్లను ప్రభువులు కైదీ ముండిన హోపుగారు ప్రకటించిరి.

జర్మనీ

యుద్ధముచేయుట కిష్టము లేకుండుట.

లండన్, నవంబరు 27: — ఒక పెద్దగోటిలో దాగుకొని యున్న కొందరుజర్మనువైస్రూముల లెక్కలోనచ్చి యుద్ధమున జేరని యెడల ఆగోయి ముందునుండుతో కాల్చబడునని జర్మనీవారు ప్రాతరూపమున నొక ప్రకటనమునంపిరి. ఈకాసనమున అన్ని పటాలములకును ప్రాప్తానాకరముగ నుండుటకై చదివినిగిరింపవలయునని ఆజ్ఞాపింపబడినది.

కాళహస్తి సందర్భము

హ్యూనుటి పత్రికా సంపాదకులగు కే. పున్నయ్య గారు మా కీర్ణు ప్రాయశ్చయము: —

నిన్నటి "ప్రవాసు మెయిలు" పత్రికలో కాళహస్తి సందర్భమున ప్రాయబడిన చిన్న వ్యాసమును జూచి ఆశ్చర్య మొందితిని. ఆసభలో జరిగిన విషయముల నన్నిటిని మరల వివరింప దలమకొన లేదు. మొత్తముమీద సభలో మొదట నుండి చివరవరకు గడవిడలు గుసగుసలు మాత్రము జరుగుచు నే యుండెను. కాని ఈ గడవిడలు గుసగుసల వలన అభ్యుత్త నియోజనమునకు అభ్యుత్తనిచే నుపపాదింప బడిన (4వ ర్యాంకులలో) 8 శీర్షాముల ఆమోదమునకును భంగము గలుగలేదు. శీర్షాములలో నతి ముఖ్యమైనదగు కాంగ్రెసు లీగు శీర్షాములను అహమ్మదు ఇబ్రహీం గారు పాదించినప్పుడును, టి. రామమూర్తి నాయకు గారు బలపఱచినప్పుడును అని సభ్యులందరిచే నేకగ్రీవముగా నామోదించబడి నప్పుడును సభ యందు నిశ్చయము ప్రబలియండెను. సభలోనుండి సభాకార్య క్రమమున దిలకించుచుండిన ఆంగ్లవర్తికాధికారులను ఆంగ్ల చేశ్మనం దంతటను పూజనీయులుగా గౌరవింపబడు వారు నగు కే. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారును, సబుమేస్ట్రీలుగారును, కాళహస్తి పోలీసు సబుఇన్స్పెక్టరుగారును, ఇంక ననేకులును సేను జెప్పినవిషయముల వాస్తవ్యమును నిరూపించగలరు. ఈసభకు ప్రతికూల బ్రాహ్మణేతరులు వశపఱచుకొని రని మెయిలుపత్రికా విలేజ్రి సభకు వచ్చినట్లే లేదు. వెయ్యిగండి గల సభలో 80 మందియో 40 మందియో ప్రతికూలవాదులుండిరి. వీరిలో 15 మంది (వీరిపేర్లు హ్యూనుటి పత్రికా సంపాదకులయొద్ద గలవు) పి. రామరామశింగారు ఎం. ఏ. గారి ఆగ్రహము.

అభ్యుత్త నియోజనమునూర్చి "అభ్యుత్త నియోజనము నుపపాదించుటలేదు. ఆ ఉపపాదనమును బలపఱచుటలేదు" అని మెయిలు పత్రికా విలేజ్రి ప్రాసెసు. అభ్యుత్తని నియోజనమేలేదు గనుక సభాకార్యక్రమ మంతయు మొదటినుండి చివరకు నియమ విరుద్ధమనియు, చెల్లదగినది కాదనియు మెయిలు పత్రికా విలేజ్రి వాదము. "అంతట ఈ క్రింది శీర్షాములు నియమ యుక్తియుగన, సక్రమముగను బ్రాహ్మణేతరులచే నుపపాదించబడి సభలో నశేతులచే నామోదించబడినది. అని యు మెయిలు పత్రికా విలేజ్రి ప్రాసెసు. అప్పుడు సభాధ్యక్షులుగా నున్నదేవే? ఆశీర్వాదములపై సభ్యుల యనుమతి బడసినదెవరు? అవిలేజ్రి సభాచారిత్రలేఖను ముగించుచు "నిశ్చయముక్రమమున సక్రమముగను" నుపపాదించబడిన శీర్షాములకు 4 ను, వారి నుపపాదించినవారి పేర్లును, వారిని బలపఱచిన వారి పేర్లును ప్రాసెసు "ఇదంతయు జరుగుచుండగా అభ్యుత్తానమున నావకాథము నిలచి యుండిన విగ్రహము అసహాయమై సభాకార్యక్రమము ప్రాయగలిగి వాగినికొనుటకు కాగితము కలములేకయుండెను కూచుండి యుండెను. అనియు వాగిని. ఈ వాక్యమునపట్టి నియమ యుక్తము గను సక్రమము గను కా ర్యక్రమము జరుగుచుండినప్పుడు ఈ "అభ్యుత్త విగ్రహమే" ఇంకను బ్రాహ్మణేతరుల కభ్యుత్తానమున నుండెనని నమ్మవలసియున్నది. వ్యాయ సమృత్తముగ నియోజింపబడిన అభ్యుత్తను లేనిది జరిగిన సభాక్రమము వ్యాయ సమృత్తమును క్రమమునని యెవ్వరైన ననగలరా? మెయిలుపత్రికా విలేజ్రి కావలెనని ఆసభ్యులు ప్రాతలు ప్రాయశ్చయ మైవరచి మించెను. ఈ బ్రాహ్మణేతరులు శీర్షాముల నుపపాదించినదిలేదు. ఆశీర్వాదములూర్చి మాట్లాడినవారును లేరు వారి నుపపాదించు వారును బలపఱచువారును లేరు. ఇది యంతయు "జస్టిసు మెయిలు పత్రికలను నింపుటకు కావలెనని కల్పింపబడి ప్రాయబడినది. కాని అన్యముకాదు. మెయిలు పత్రికా విలేజ్రి పేరేమియో అతడు సభకు అసలువచ్చెనో తెలుసుటకు మెయిలు పత్రిక వారిని బహిరంగముగా నడుగుచున్నాను. పోలేను సబి సెన్సి క్టురుగారు కోరగా "బ్రాహ్మణ స్వరాజ్యవాదులచే" నామోదంప బడిన శీర్షాముల నకలును వై యధికారులకు సంపుటకు వారికొసగబడినది. సభలో ఎవ్వరో 50, 60 మందికప్పు అందలును బ్రాహ్మణేతరులే. అందలును కాంగ్రెసులీగు సంస్కరణవిధానమును పూర్తిగా నామోదించిరి. కాళహస్తి

పురమునందే నుమారు 15 వందలయంతి గాంధీ మహాజనునందు సంతకములు చేసిరి. అట్లుసంతకములు చేసినవారే సభకు వచ్చిరి. ప్రతిపక్షులగు వారు కావలెనని ఇట్లు ఆసభ్యులు ప్రాతలు ప్రాయశ్చయము, బాధ్యత గల మద్రాసు మెయిలు కంటి పత్రికలోనవి ప్రకటింపబడుటయు చితాకరము.

బెర్లినునగరమున సాంఘిక వాదులు.

ఆమ్స్టర్డము, నవంబరు 28: — వందల కొలది ఇక్కడి పెండెంటు సాంఘికవాదులు గత ఆదివారమున సమావేశమై ప్రకాంతర్యాగమున జొచ్చుకొన యత్నించిరి. పోలీసు వారు 9 యు అరెస్టుచేసిరి.

వై నాయం దరాజకము.

వెంగు నవంబరు 28: — హాస్యమునందరాజక ముగ కమగు చున్నది. విచేశ్జుల నెదిరించి దొంగిలించుచున్నరు. తమ్ము సంరంజింప జాలనియెడల, తరు దొరతములకు తెలియజేసి ప్రజలచే చుమునకై తగినకట్టునిట్టుముల జేయుతు యని రామ బాబులు చీనా దొరతమునకు తెలియబరచిరి.

బాలయోధులు: — జిల్లా స్కూలు మాస్టర్లు కే.

కెన్ పెంటు మెన్డికొను గారు నేటిసాయంత్రము 6 గంటలకు సింగరాచారియరు చందీరమున బాలయోధులవ్యయము ను గూర్చి సభ్యులించెదరు. 50 పి. ఎన్. కె.స్వామి అయ్య రుగారు ఆగ్రాసనాధికర్యము వహించెదరు.

విలేఖకులకు నోటీసు.

కాగితపు కఠ వేర్పడుటచే విలేఖకుల వ్యాసములను వార్తలను చాలవఱకు తగ్గింపబడవలసి వచ్చుచున్నది. విలేఖకులు తాము వ్రాయబోవు వ్యాసములను సాధ్యమైనంత వ్లప్తముగ 1,2 పుటలకు మించకుండ వ్రాయ బ్రాధితులు. వార్తలందు అతిమాత్మ్యముగ ముఖ్యవిషయమును మాత్రము వ్రాయవలెను. పెద్దవిగ నన్న వ్యాసములను కాగితములకు రెండు వైపులను వ్రాయబడినవియును, జిలుగుగ నున్నవియు ప్రకటింపబడవు. సుపాదకుడు.

తామర తయిలము

నెల బ్యా 1-కి 0.6-0
మా తామర తయిలము
ఒక్కడ బ్యా ఆరు
అకాలకుకొనినాల్గునెడు
సాయలు రాచిన యెడల
తామర తయిలముగను
నయము కాని యెడల
మీ ఆరు అకాలు తిరిగి
తీసికొని వచ్చును.
ప్రతియింట నుండదగినది.

దంత చూరము

డబ్బి 1-కి నెల రూ 0.2-0 12-కి రూ 1-2-0.
ఈ దంతచూరముతో పండ్లుతోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళకుండి రక్తము ప్రసించుకుండును. కోటదుగ్ధభయ లేక యుండును. పండ్లుముత్యములకలె తెల్లగానుండును. సర్వ సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

వెలసరసము! ఫలరధికము!!

అమృంజనము

అన్ని నొప్పులకు నిధావధము.
చక్కని డబ్బితో సహా నీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయువుపోట్ల పొగొట్టును. నువాననగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండవలసినది.
దీనిని విచేశ్మములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డి.పి. 109, (ఫోటోగ్రాఫ్, బొంబాయి, 6, తంజావూర్ తీర్థి, మద్రాసు.

స్థానిక వార్తలు

—(0)—

జరుగబోవు సమాచారములు

30 వ తేదీ ఆస్పత్రి నాకసహాయము స్కూటిష్ కాన్ సర్జ మ్యూజియము తియేటరు 6-15 ని॥ లకు.

30-11-17 మ్యూజియము తియేటరులో ఆస్పత్రినాక సహాయము స్కూటిష్ కాన్ సర్జ ప్రదర్శనము. సా.గం 6-15.

1-12-17 ఆస్పత్రినాక సహాయము నెంటు ఆంధ్రా వర్షలో గార్డెనుగీటు సా. గం 4.

క్రొత్త వక్త్రము:— కే. వి. వెంకట సుబ్రహ్మణ్య ఆయ్యరు, టి. రామస్వామి, ఆర్. రాజారామగార్లు నిన్నటి దినమున హైకోర్టు క్లర్కుగ నెన్నుకొనబడిరి.

సుగుణవిలాససభ:—డిశంబరు 1-వ తేదీ శనివారము నాటిసాయంకాలము 5-30 గంటలకు సుగుణవిలాస సభవారు విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలును సావిత్రినాటకమును తెలుగున ప్రదర్శించును.

భగవత్ గీత ఉపన్యాసము:— మహావ్యాస భగవంతుని బ్రహ్మశ్రీ గణేశాస్త్రియారు గారు నేటిసాయం కాలము 6 1/2 గంటలకు చింతాద్రిపేట సుంకువారి ఆగ్రహ రుసుపిని నెం 8 రు కృపాపూర్వక భగవత్ గీతోపన్యాసమును చేపట్టెను.

చెన్నరాష్ట్ర సహకారోద్యమ సంఘము:— చెన్నరాష్ట్ర సహకారోద్యమ రివ్యూజనసభ రాబోవు డిశం. బరు 22, 23 వ తేదీలకు చెన్నపురిలో జరుపబడును. దివాన్ బహదూరు పి. రాజగోపాలాచారియారు సి. వి. ఇ. గారు ఆగ్రాస నాధిపత్యము వహించెదరు.

ఉపన్యాసము:— ఈ నెల 2-వ తేదీ యాదివారము పగలు 4 గంటలకు కందస్వామి ముదలియారు గారు చిదంబ రము రామలింగ స్వామివారి చరిత్రమును ఉపన్యాసముగ ప్రవచి భాషలో నడిపెదరు. టి. వి. పాతశాల ద్రవిడ పండి తులగు వి సుబ్రహ్మణ్యము ముదలియారు గారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

డి. లాజరస్సుగారు:— వీరు 1876 సంవత్సరము లో చెన్నపురి క్రైస్తవకళాశాలలో పట్టపరీక్షయందు గృహ స్థులై విశాఖపట్టణము మిషను పాఠశాల ప్రధానా పాధ్యా యులుగ ప్రవేశించిరి. 40 సంవత్సరములు ఆ పాఠశాల ప్రధా నాపాధ్యా యులుగ నుండి మొన్న నీ పదవ్యుక్త భర్తవేతనము కు బాంధ్రులైరి. వీరు పాఠశాలలో పనికి ప్రవేశించు నప్పటికి అందు 167 గురు విద్యార్థులు మాత్రముండి. దానిని వీరువిడుచు నప్పటికి 1050 మంది విద్యార్థులు గలరు.

చెన్నపురికి మోంపేగుగారి రాక:— హిందూ దేశ రాజప్రతినిధిగారును, మోంపేగుగారును రాబోవు డిశం బరు నెల 14 వ తేదీ శుక్రవారము నాడు చెన్నపురి నెంటు లుట్టేషనులో స్పెషలు ట్రైలునుండి దిగెదరు. కాన్పూరేషను అధ్యక్షులు, పోలీసు కమిషనరు, పోర్టు కమేండరు, చెన్నపురి కలక్టరు గార్లతోగూడ చెన్నపురి కవర్నరుగారు ప్రభువు గార్లకు స్టేషనులో స్వాగతమొనగెదరు. 81 ఫీరంగులు ప్రేల్పు బడును. పిదప ప్రభువువారు కోటకేగెదరు. నీవిలు ఉద్యోగులను, వైనికోద్యోగులను యూనిఫార్ము వస్త్రములను ధరించెదరు. కడపఉద్యోగులు ఉదయము ధరించు వస్త్రములను ధరించెదరు.

బల్లారి సరసవిద్యోగినిసభ:— ఈసభవారు 1917 డిశంబరు నెలలో చెన్నపురియందు దమ నాటకలకు బ్రవర్తిం చుటకై విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలును, 50 దినములు అద్దెకు బుచ్చుకొని యున్నారు. డిశంబరు 8వతేదీ శనివారము సాయం త్రం 'ప్రద్యోగ' నాటకము ప్రథమ ప్రదర్శనముగ నిరూపిం చెదరు. సభవారిలో నీ సమయమున నధికముగ నైకవత్తయు సులూకారి, పూర్వము నాటకములయందు పాత్రలకు ధరించి ప్రేక్షకుల గౌరవమును సంపాదించిన వారందఱును ఈతేదీ తప్పక విచ్చేతు రని విని సంతసించుచున్నారు. ఇందుచే సుసజ్జితవీరి సభవారి నాటకము తీతూరి కను జ్ఞాపకముగ నుండ నోవునని నమ్ముచున్నారు.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

పరువునవ్వవదావా:—రాజధాని ప్యాసిడెంటు ఫండు ఆఫీసులో నెలవేతనము లేకుండ భర్తయుగ గుమస్తా పనిచేసి నటిసి కృష్ణస్వామిపిళ్ల అనంతకు ఫండు చికాకవద్దాలలో తప్పుజమాఖర్చులనువ్రాసి సామ్యు అపహరించినట్లు మదరాసు మయిల్ పత్రికాఫీసు హెడ్డు గుమస్తాయును వైపుండుచందా దారుడును ఆ గు కే. రంగాచారి గారు రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగారి యొద్ద కేసు చేసిరి. మెయిలు పత్రికా రిపోర్టరు ఎస్. ఫెర్డినాండ్ డాక్టర్ గారును, కామర్సు ఛెంబరు గుమస్తా మిదిల్ గారును రంగాచారిగారి తరపున సాక్ష్యము చెప్పిరి. ఈ సాక్ష్యము నమృతగియుండలేదని భావించి మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయిని విడిచివెట్టిరి. కేసునుండి విడుదల అయినవెనుక కృష్ణస్వామిపిళ్ల గారు రంగాచారిగారిని సాక్ష్య మును చెప్పిన 2 రు సాక్షులకు కలిపి 5000 రూ॥ లకు పరువు నవ్వవదావాను చేసెను. ప్రతివాదులు స్టేటుమెంటును దాఖలు చేసిరి. కేసు విచారణజరుగును.

ఇన్ సాల్ మెంటు కేసు:— బల్లారి జిల్లాలో సొకడు ఒకనికి కొంతద్రవ్యమును బాకిపడెను. బాకిదారుకు వానినిూ ద దావాచేసి దావా డిక్రి పొందెను. డిక్రి ఆరులు జరుగించుటకు పూర్వము ప్రతివాది తనకేమియు ఆస్తిలేదనియు, అప్పు తీర్చు శక్తి లేదనియు తన్ను ఇన్ సాల్ మెంటుగ నంగీకరింప వలె ననియు ప్రార్థించుచు బల్లారి జడ్జిగారి యొద్ద ఆర్జీనివెట్టి ఆర్జీ విచారణ చేశకు కోర్టునకు వెళ్లుట మానివేసెను. ఆర్జీ కొట్టివేయబడెను. తిరిగి అతడు రెండవర్యాయము దరఖాస్తు చెసెనో. మొదట పర్యాయము కొట్టివేయబడినవెనుక రెండవ పర్యాయము తిరిగి విచారణ చేయబడదని జడ్జిగారు చెప్పిరి. దీనిపైని అపీలు చేయబడెను! హైకోర్టువారు ఆర్జీని అంగీకరించి జడ్జిగారి తీర్మానమును రద్దుచేసిరి.

నవ్వపరిహారపు దావా:—పేంకటసుబ్బ అయ్యరు షేక్ దాఉద్ద అనువా దిద్దలు చెన్నపురి కాన్పూరేషనువారికి మెట్లంగిరాళ్లను సరఫరా చేయుటకు 1,90,000 ల రూ॥ లకు కంట్రాక్టుకు ఒప్పకొనిరి. ఇందు నిమిత్తము పల్లవరములోని 1,4 నెంబర్ల కొండలను ఇంకా ఇతర కొండలను కంట్రాక్టుగ స్వాధీనము చేయుటకు కాన్పూరేషను వారు అంగీకరించిరి. దస్తావేజు ప్రకారము కాన్పూరేషనువారు 1,4 నెంబర్ల కొండలను కంట్రాక్టుగ అధీనము చేయుక కంట్రాక్టు ప్రకారము తమకు మెట్లంగి కంకర నున్నగునాటిని సరఫరాచేయలేదని చెప్పి కంట్రాక్టుగకు గొంతసామ్యును ఇవ్వట మానివేసిరి. నవ్వ పరిహారములకుగాను దావా చేయబడెను. న్యాయమూర్తిగారు స్యామిగార్లను 35 వేల రూ॥ల నవ్వపరిహారమును ఇప్పించిరి. ఈ తీర్మానముపైని అపీలుచేయబడెను. తమ కిప్పించబడిన నవ్వపరిహారము పూర్తియైనది గాకపోవుటచే పూర్తియైన నవ్వ పరిహార మిప్పించవలయునని వాదులు కూడ అపీలు చేసిరి. కేసుల విచారణలు జరుగుచున్నవి.

తత్త్వ ణ స్వరాజ్యాభిలాష:— జగపతి ముదాలయార్థి కారులును ఆంధ్రసారస్వతప్రచురములకు సంపాదకులును అగు వి. ఆర్. జగపతివర్మగారు పెద్దాపురమునుండి మాకిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— "బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును గురించి విాయుద్ధేతమేమని పలువురు నన్ను ప్రశ్నించిరి. అంతిము గాక, నేనాయుద్ధమము నామోదించుచున్నవాడనని ఒకరు కొంత మంది ప్రమాఖులకు తెలిపినట్లు వినియుంటిని. నాకాయుద్ధ మముతో ఎట్టి సంబంధమును లేదు. తత్త్వ ణ స్వరాజ్యము నపేక్షించు తీవ్రవాదులలో నే నొక్కడననియు, నేనుగాని మా జిల్లాలోని ఏమక్షుత్రియుడుగాని బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునకు అనుకూలమై యుండజాలమనియు, కష్టవివక్షతను బట్టి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మిచ్చుని కోరుటకుగూడ నేనంగీకరించు వాడను కాననియు తమ పత్రికాముఖమున తెలుపగోరెదను. ప్రస్తుతపు దేశస్థితిగతులను బట్టి కొంతమంది దురుద్దేశముతో బ్రాహ్మణాబ్రాహ్మణవిభేదమును గల్పింప జూచుచున్నట్లు రామచంద్రపురమున సమావేశమైన గోదావరీయండల ప్రత్యేక మహాజన సభాసమయమున జరిగిన అబ్రాహ్మణవాదుల వివ రితచర్యలు ఆసభకు ప్రతినిధులమై వెల్లిన ముఖాంట్లు తెల్లర కును బాగుగ తెలియక పోలేదని కూడ తమ పత్రికాభాష ప్రకటించును.

నిన్నుబాతుద్ధారక సంఘము:—నిన్నటిసాయం కాలమున జె. ఎం. సి. ఏ. భవనమునందు వై సంఘ కభ్యులు సమావేశమైరి. గొ॥ దివాన్ బహదూరు పి. రాజగోపాలాచారిగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. న్యాయమూర్తి టి. సదా శివయ్యగారు, రావుసాహేబు సి. రామానుజంకృష్ణగారు, ఎస్. కస్తూరి రంగయ్యగారు మున్నగు ప్రముఖులు సభ నలంకరించిరి.

సుందరము పిళ్లగారు సంవత్సరపు రిపోర్టును చదివిరి. సంఘమువారికి కొంత దృక్పథలోపము కలిగినను మంచి పనులను గావించి సంఘమును వృద్ధిపరచినట్లు రిపోర్టులను తెలియుచున్నది. సంఘము నింతకంటెను బాగుగ పనిచేయునట్లు ప్రిజలు తోడ్పడవలెనని సుందరము పిళ్లగారు నడిపిరి.

పిమ్మట డాక్టరు వండలిగారు నిన్నుబాతుల వారిని వృద్ధిపరచుట అను విషయమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. మిస్. ఎస్. చటోపాధ్యాయ, బి. ఏ. గారు సభకు విచ్చేయ వీలుకానందున వారి యుపన్యాసము సంఘ కార్యదర్శులచే చదువబడెను. యూరోపు ఖండమందలి మానిబాతుల వారు హిందూదేశమందలి నిన్నుబాతుల వారికంటె చాలవిశ్వాసం తులుగ నుండుటచే వారిస్థితిగతులు బాగున్నవని యామెయభిప్రాయము. వై సంఘమువారి యున్యాయమునందు తతడ మిక్కిలి సానుభూతికలదనియు, నిన్నుబాతులవారిని వృద్ధిహం దించుటలో తక్కినజాతులవారికి నవ్వములు సంభవింపకుండ చూడవలెననియు అగ్రాసనాధిపతులు నడిపిరి.

సిక్కుల ప్రభువిశ్వాసము

పంజాబు దొరభవను వా కిట్లు ప్రకటించిరి:—జులై 1 టుల యందలి కేలిటను లోని సిక్కు తిట్టికల తమ శ్రద్ధ విశ్వాసమును వెల్లడించిరి. తమ శ్రద్ధ ఖర్చిని తెలుపబడుచు మీరు అండ్లముల రాంజుల కొక నమ్మాన వత్తమును సమ ర్పించిరి. సమావేశాంతమున సిక్కుల నాయకుడు రాంజుల కొక 270 పాసుల హుండిని నమర్పించెను. ఈ భవమును తెల్ల క్రాసు నిధి కీయవలసినదని సిక్కులు గోరిరి. కేలిటనులోని సిక్కుల సంఖ్య సుమారు 200. వీరిలో చాలమంది పేదలకు కార్మికులు. వీరిల స్థితిగతులను బట్టి వైచందా మొత్తము జ్ఞాపూ పాత్రమై యున్నది. సిక్కుల సన్మాన పత్రము చక్ర చక్ర కనుప బడెను. శ్రీవా రెంతయు సంతసించిరి.

లండను, నవంబరు 28:—ఈ గ్రామిష్టలు హేరుగా రిట్లు ప్రకటింపుచున్నారు.—సోపేక, నోటర్డాము, బల్లో సమీపమున నెదిరించుట కలన, తీవ్ర యుద్ధము సంభవమైనది. శత్రువులు మాపుకోగవనము నెదిర్చి, యుద్ధము తెనుకాడ జొచ్చెను. మేము ముందునకు నడచి, 800 మందిని శ్రాద్ధిలుగ దీసికొంటిమి. మెహర్బుకుపర్జునును హిందెన్నద్దపంక్తి చేయ దలచుకొనిన అనస్సందనమును తరిమి వేసితిమి. ఇదిగూకు తూర్పు, ఈకాన్య దిక్కులలో శత్రువుల శత్రువులు తీక్ముగ పోరు నల్పినవి. సోపవారము నాడు విమానములు పంకరము యారుటన్నుల బాంబులను చేయ జొచ్చినవి. మేము రెండు శత్రువిమానములను కూల ద్రోసితిని. చాలుగింటిమి పారదోలి తిమి. మన విమానములు పోలేదు.

శ్రీమదాంధ్ర బహుండ పురాణము

(ప ద్య కా వ్య ము)

న్యాయమూర్తి విరచితములకు పదునెనిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కలభేదము లేల కలిగి? ఆచారవ్యవహారము తెల్లెట్లునా? ఈ మొదలగు విషయము తెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది గొప్పవారి గంధమువై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నాడు. శ్రీమిగుల సులభము. 900 పుటలు అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్ర మున్నవి. డెల 5-0-0. కర్నూలు వేతే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శ్రీ:— సులభము, మృదుమధురము, భాగ్యగర్భితము 2000 పద్యములకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాలికో లైండు ధర రు 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు చేరు. (26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ తెలుగుపండితుడు, ముద్రినిసికల్ హైస్కూలు, కడప

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Russia

Turks Repulsed.

Fraternalism Going On.

LONDON, November 28.
A wireless Russian official communique reports fusillades on northern, western and southwestern fronts. Fraternalism was observed south of Narotop Lake. We repulsed a strong force of Turks on the Sea coast in the region of Caucasus.

Supplies to Armies Exhausted.

Danger of Hungry Soldiers.

LONDON, November 28.
PETROGRAD.—Commanders at front continue to send ominous despatches concerning the exhaustion of supplies which are arousing apprehensions of border hungry soldiers invading the centres of population. News telegrams from abroad are suppressed.

Russian Political Leaders at Army Headquarters.

To Form a Government.

LONDON, November 28.
The "Times" Petrograd correspondent says that a Conference of political leaders has assembled at the Army Headquarters for the purpose of forming a Government representing all parties. It has been joined by Tchernoff, Akkentieff and Milnikoff and Generals Verkhovsky, Ivanoff and others.

Army Committees Dissolved.

All Important Russian Towns in Maximists' Hands.

LONDON, November 28.
Reuter's Petrograd correspondent wires that Lenin has dissolved Army Committees which support delegates of Socialist parties who have been reproached for opposing fraternalism. Maximists claim to control Petrograd, Moscow, Kieff, Nijni Novgorod, Karkhoff, Odessa, Samara, Kajan, Reval, Rostoff and other important towns.

Italy

General Plumer's Appointment.

Satisfaction in Italy.

ALLAHABAD, November 28.
LONDON, November 27th.—General Plumer's appointment has created a splendid impression in Italy where he is recognised as one of the ablest generals of the war. The fact impresses the world that we can spare from France such brilliant men as Lord French, General Robertson, Allenby, Munro, and Plumer and replace them successfully by the large number of well tried young Generals who have been awaiting advancement so that the most experienced can go to critical places. ("Pioneer").

Italians Covering Themselves with Glory.

LONDON, November 28.
ROME.—The Austro-Germans continue to make gigantic efforts to break through the Venetian plains and are constantly employing the best troops, also heavier artillery andlachrymal and asphyxiating gases. Each attack is fiercer than its predecessor, but the Italians continue to cover themselves with glory by their heroic defence method of attack and the tenacity of the defence recall Verdun.

Germany

Socialist Demonstrations in Berlin.

LONDON, November 28.
AMSTERDAM.—Hundreds of independent Socialists held demonstration in Berlin on Sunday and endeavoured to reach the Centre of the City. The police arrested nine.

LONDON, November 28.
AMSTERDAM.—Sunday's peace demonstration in Berlin assumed considerable proportions in the north of the City. The crowd was very quiet and marched along giving cheers for peace and Liebknecht.

France

A Former French Minister.

Charged with Betraying his Country.

To the Germans.

LONDON, November 28.
PARIS.—The Committee of the Chamber has decided to send M. Malvy formerly Minister of Interior who resigned as a result of disclosures connected with the arrest of the Pacifist Almeyreda (see September 2nd) for trial. It is unofficially alleged that Malvy while the Minister of the Interior informed the enemy of all military and diplomatic projects especially of the attack on Chemin-Des-Dames and that he also provoked or encouraged mutiny in the army.

British Notables in Paris.

LONDON, November 28.
PARIS.—Mr. Lloyd George, Mr. Balfour, Lord Milner, Sir John Jellicoe, Earl Reading, Mr. Eric Geddes, General Robertson and M. Venezelos have arrived here.

Grave Problems Facing the Allies.

German Surplus Troops to French Front.

LONDON, November 28.
PARIS.—The Austro-German Offensive in Italy has complicated the task of the Allies Conference. It has enabled enemy to shorten his front freeing considerable body of troops for another front. There are rumours that Germany means to send the surplus to the French front, and the closing of the German-Asian frontier which has just been reported is regarded as indicating that a big move is in preparation. Then there is the Russian problem. The French hope that the Russians will not abandon their front and the task of the Allies will be to prevent irreparable action on the part of the Russians. The Conference will also have to decide the best employment of American troops and resources.

Great Britain

Russia and Peace.

Mr. Balfour's Statement.

LONDON, November 28.
In the House of Commons Mr. Balfour stated that since the fall of the Provisional Government no Government had been established in Russia with which we could enter into relations. He also stated that neither the British Government nor, so far as he was aware, any of the Allies had replied to the Russian proposal of immediate armistice with a view to peace negotiations.

Exchange of Turkish and British Prisoners.

Delegates Sent.

LONDON, November 28.
Mr. Hope announced that Lord Newton and Sir Herbert Selous had gone to Berne to meet Mukhtar Pasha and other Turkish delegates with a view to the exchange of prisoners.

The New Air Minister.

A Popular Appointment.

LAHORE, November 28.
LONDON, November 27th.—The appointment of Lord Rothermere as Air Minister is well received as introducing a successful organiser to direct the output and maintain military and naval co-operation which is not regarded as a job for a politician. ("C. and M. Gazette").

Indian and Ceylon Tea.

Large Offerings.

LONDON, November 28.
5,216,600 pounds of Indian and Ceylon tea will be offered at this week's sales, making a total of 15,035,000 for three weeks, which should enable all reasonable requirements for the next two or three weeks to be met at moderate prices.

Land Settlement in E. Africa.

LONDON, November 28.
In the House of Commons Mr. Hewins said the Government was still awaiting the report of the Local Commission on the proposals for land settlement for men from the services in East Africa.

Territorials to Receive Chevrons.

LONDON, November 28.
In the House of Commons, Mr. Macpherson announced that Territorials on active service in India would be eligible to receive Chevrons for war service (cheers.)

Coal Export Prohibited.

LONDON, November 28.
Orders in Council prohibit the export of coal from December 7th to all British destinations abroad except by licence.

The Cotton Situation.

LONDON, November 28.
The Cotton Spinners Amalgamation has decided to tender notices if the masters federation does not concede an advance of thirty per cent. Fifty-five thousand cardroom workers and fifty thousand spinners are affected.

Canada

Canada and United States.

Col. Roosevelt's Suggestion.

LONDON, November 28.
TORONTO.—Col. Roosevelt, addressing ten thousand people here in aid of Canada's Victory Loan, eulogised Canada's part in the war. He looked for a permanent peace between Canada and the United States and suggested that the United States and Canada might settle any dispute by a permanent court consisting of three judges of the United States Supreme Court and three Canadian judges with a seventh member to be chosen by the six.

TELEGRAMS.

China

Lawlessness in China.

Consuls' Intimation to Authorities.

LONDON, November 28.
PEKING.—Lawlessness is increasing in Harbin where foreigners are being attacked and robbed. Consuls have intimated that if the authorities are unable to guarantee protection they will call for joint action by their respective Governments with a view to preserving public safety.

Austria

Socialist Demonstrations in Budapest.

LONDON, November 28.
AMSTERDAM.—The "Vossische Zeitung" reports that there were monster socialist peace demonstrations at Budapest on Sunday. Loud cries of 'down with war and we demand general strike' were heard. A resolution was passed urging the monarchy to oppose Pan-Germanism and annexation of Courland and Livonia and favouring an International Labour Conference at Stockholm.

Western Front

The Fight for Bourlon Wood.

Gallant British Force Relieved.

LONDON, November 28.
Reuter's correspondent at Headquarters telegraphing this afternoon says: The battle area is slippery and difficult owing to the continued heavy rain. The Germans late last night made determined counter-attacks against the north-eastern fringe of Bourlon Wood but, after fierce fighting were driven off and heavily shelled while retreating. We made a successful sortie into the ruins of Bourlon village and reached a party of English troops who had been cut off when the Germans retook the village on Sunday and had since very gallantly held out. While this operation was in progress, taking advantage of favourable wind, we discharged gas clouds against Quenast, the position of which had been rendered most uncomfortable by our thrust south-east of that place. This morning some of our troops were engaged among the ruins of Fontaine where there has been hard fighting.

Enemy War Communiques.

Misstatements Exposed.

LONDON, November 28.
PARIS.—The French newspapers are now permitted to publish enemy communiques in extenso. A semi-official commentator dealing with yesterday's German communique says:—The contents show the habitual bad faith of the German staff. For example it speaks of numerous British attacks repulsed with heavy loss. The truth is these operations are mostly invented in order that the Germans may gain easy credit. Similarly the communique states that the French attack between Samogneux and Anglemont failed which is also untrue.

Unwilling to Fight.

German Troops Hiding in Dugout.

LONDON, November 28.
A written German order has been found stating that certain soldiers who are lurking in a certain big dug-out do not come out immediately and take part in the fighting the dugout will be blown up. It was further directed that this order be read aloud to the whole battalion presumably for their encouragement.

Effect of Allied Offensives.

Failure of Enemy's Counter-Offensive.

LONDON, November 28.
The War Secretary in his review says it is evident that the enemy undertook the offensive against Italy in the hope of extricating himself from increasing difficulty in the west by compelling the transfer of British and French troops to Italy and so rendering offensives in the west impossible. But this object was in no wise achieved. The waste of enemy forces and the slow relentless mopping up of his man power by continued sudden offensive thrusts must eventually result in a softening of the enemy's line in the west. This is the ultimate objective of the series of intensive offensives so successfully pursued by the Allies during the past six months and even more important than the gain of Terrain.

Germans Badly Beaten.

Impression in Germany.

ALLAHABAD, November 28.
LONDON, November 27th. The Germans have been badly beaten in the west, Sir Douglas Haig's offensive breaking the Hindenburg Line. It has created a profound impression in Germany and in neutral countries. It is admitted that the Germans have never had much success against the British throughout the War. American opinion says that the British beat the Germans in strategy, tactics, organisations, and in fact in everything. ("Pioneer" special cable.)

A Wireless German official communique reports very violent artillery firing between Houthoultwood and Zandvoorde. Fighting activity has increased between Samogneux and Beaumont and astride the Ornes.

LONDON, November 28.
Marshal Haig's communique this afternoon reports hostile artillery activity last night in the neighbourhood of Bourlon Wood. There was no further infantry action. Hostile artillery has been active east and northeast of Ypres.

TELEGRAMS.

A Besieged Detachment Relieved.

LODON, November 28.
 Reuter's Headquarters' Correspondent wires that a sortie into Bourlon village relieved a detachment of East Surrey who had been cut off. It was made at 5:30 in the evening and got into touch with the Colonel of the battalion and through a breach in the enemy line which they succeeded in making, eight officers and the rest of the party came back.

Enemy Attempts Frustrated.

LONDON, November 28.
 A wireless Italian semi-official Communiqué says:—The renowned Austrian Trenchless Division composed of troops of German extraction and other enemy forces were severely beaten at Colibonata. They made massed attack after heavy drum fire. Their crushing superior fire and numbers enabled the assailants to penetrate the advanced line and reach the mountain battery but a fierce counter-attack in the face of a violent barrage resulted in the enemy rout. Thus the attempted advance along Val Sugana was frustrated.

LONDON, November 28.

Last night's French Communiqué reported fairly vigorously artillery activity in Juvincourt district and on Bois Le Chateau front.

Enemy's Stiffer Resistance and more Desperate Fighting.

LONDON, November 28.
 Reuter's correspondent at headquarters wiring on Tuesday says:—There has been intensest fighting near Fontaine since morning. Covered by heavy bombardment which was maintained the entire forenoon the British fought their way right through the village in the face of the heaviest rifle and machine-gun fire sending back over five hundred prisoners captured in fortified houses and strong points. German later in the morning counter-attacked with two new divisions and under the weight of overwhelming numbers we had slowly to relinquish our footing. It is not clear whether we retain any portion of the ruins. It is now certain that the Germans have reorganised their defences with fresh troops. We still hold high ground and have great tactical advantage, although the enemy's stiffer resistance means more desperate fighting. The weather remains abominable.

LONDON, November 28.

To-night's communiqué from Marshal Haig says:—Local attacks at dawn in the neighbourhood of Fontaine-Nord-Dame and Bourlon Villages led to severe fighting. Enemy strongly reinforced contested our advance with great stubbornness and fight swayed backwards and forwards. We advanced our line and took over 500 prisoners. We drove in the afternoon an attempted attack on our positions on Hindenburg line on the spur west of Meuvens. Enemy's artillery has shown great activity east and northeast of Ypres. Low flying aeroplanes on Monday constantly attacked enemy troops, batteries and transport and over three tons of bombs were dropped on crossings of Senne river and railheads near Cambray and north of Douai Somme and Douai stations and sidings were also bombed. We brought down two enemy machines and drove down four. None of ours is missing.

LONDON, November 28.

The French Communiqué says:—It is confirmed that our attack on 21st south of Juvincourt cost enemy very serious losses. We took 476 prisoners in attack and the captured material includes thirteen machine-guns, three mortar throwers, three trench mortars and four hundred rifles.

Palestine Front

The "Haj" Pilgrimage.

The King of the Hadj's Arrangements.

For Comfort of Pilgrims.

LONDON, November 28.
 An Arab correspondent to the "Times" writing from Jeddah shows how the King of the Hadj has reformed the abuses of the Turkish regime. Pilgrims now pay no more than thirty-six shillings a day for the first three days' lodgings in Jeddah and afterwards eighteen shillings, compared with the eight to ten pounds sterling formerly. The charge for a camel for journey from Jeddah to Mecca and Arafat and back is now three to four pounds sterling compared with anything up to ten pounds sterling. Luggage of pilgrims is now well looked after and every thing is done for the comfort of pilgrims. Water is given free to poor pilgrims and sold very cheaply to others. The road between Jeddah and Mecca formerly infested with brigands is now quite safe even for pedestrians. The Beduin police accompany the travellers from one police station on the road to another and all pilgrims are free to stay in Mecca after the Haj or go anywhere they like whereas formerly the Government used to keep pilgrims at Mecca for at least a fortnight after the Haj so that they might spend all their money. Several primary schools and a military school were opened in Mecca an year ago and two primary schools have been started in Jeddah and preparations are being made for others. Agricultural and Geological schools will also be opened. The Arab Government has sent to Egypt and elsewhere for professors and teachers. The King has encouraged teachers of Theology and Expositors of the Traditions of Mahomed in the sanctuary of Mecca. Three courses of religious instruction are given daily in Haram on floors of that given at El-Faza University in Cairo. There is plentiful of room for improvement in sanitation of the municipalities of Jeddah and Mecca are endeavouring to keep the towns clean. Incinerators have been established and also good hospitals. The Public Works Department is rapidly widening the streets of Mecca and steps are also being taken to improve the Custom Service.

Within 3½ Miles of Jerusalem.

LONDON, November 28.
 The communiqué from Palestine says:—General Allenby's advanced patrols have been forced back to the Southern bank of Nahranja. Our mounted troops captured Amiri Station and Ain Karim three and half miles west of Jerusalem. Strong bodies of Turks are holding high ground west of Jerusalem and covering Jerusalem-Seebem Road to the north.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Mr. Montagu's Mission.

The Zamindar's Address.

DELHI, November 28.
 His Excellency the Viceroy and the Secretary of State received the deputation of the Zamindars Association, Mazraedar, this evening. Nawab Muhammed Ishaq Khan read the address, in the course of which he referred to the existing system of land revenue and prayed for the extension of permanent settlement at least to those districts where the cultivation had reached the maximum limit of 80 per cent. As regards political reforms he said:—Every such reform should be directed in principle to lead us nearer to the cherished goal of Self-Government, the administration and distribution of powers of the Government should be so conducted as to facilitate the realization of that object, and the question of creed and caste should not be allowed to stand in the way of the Indians in obtaining their rights of citizenship. We are thankful to the British Government for the good that they have done to our country, but still much remains to be done and Europeans and Indians, both should sit together, co-operate and confide in each other and devise the best possible means for the regeneration of India. After fully considering the several schemes of reforms as put forward by the Hindu Sabha, the Moslem League, the Indian National Congress and by the 19 members of the Viceroy's Legislative Council, in which were included some of the leading landlords we beg to express our views as follows:—(A) That the position of the Secretary of State should correspond with that of the Colonial Secretary, and that he should be assisted by two permanent Under Secretaries, one of whom must be an Indian. Their salaries should be placed on the British Exchequer. (B) The Council of the Secretary of State should be abolished and till its abolition it should consist of half the Indian representatives to be elected by the elected members of the Imperial Legislative Council of India and the rest to be appointed by the Secretary of State for a period of five years. (C) The Executive Council of His Excellency the Viceroy and of provincial Governors should consist of not less than half Indian Members. (D) The number of the members of the Viceroy's Legislative Council should be raised to 150 and of other provincial councils to not less than 100 for major, and not less than 60 to 75 for minor provinces. (E) All Legislative Councils should have a substantial majority of elected representatives. Four-fifths of the members of the Viceroy's Legislative Council as well as of provincial Councils may be elected and the term of the members should be not less than 5 years. (F) Only non-official members should vote, official members and secretaries having a right to explain their views, if any, regarding the subject and the Viceroy in the Imperial Council and the Governor in the Provincial Council should have a power to veto any measure passed by the Councils, but if this cannot be done the official members should not at least be bound down to vote for the Government. (G) The franchise of election should be extended directly to the people, the case of minorities being adequately provided for. (H) The landholding classes should be adequately represented on these Councils. Their representation at present is not sufficient, for example, in the United Provinces Council only one member represents the 36 districts from the province of Agra and one member of the 12 districts of Oudh. In the Imperial Council there is only one representative elected by the Zamindars of the Agra province and the Talukdars Association of Oudh by rotation. At the present state of members that constitute these Councils there should be at least one representative for every two divisions for the Local Council and at least three representatives in the Imperial Council, two from the Agra province and one from Oudh. (I) The major provinces like the United Provinces should be governed by a Governor-in-Council with an Executive Council. These provinces have been repeatedly making a request for a Governor-in-Council. That prayer may be granted as soon as possible. (J) All Provincial Governments should be made autonomous and should have full control over their finances. (K) A full measure of Local Self-Government to India should be granted immediately and local and district boards and village Panchayats should be properly organised and given extended powers of Self-Government. (L) All Government posts should be open to Indians and the competitive examinations should be simultaneously held both in India and in England. The right to carry arms should be granted to Indians on condition similar to those applying to Europeans. (N) Commissions in the army should be open to Indian youths under similar conditions and facilities obtaining in European countries. Facilities should also be provided for giving military training to the sons of Zamindars by opening special colleges for this purpose.

His Excellency the Viceroy thanked the deputation and assured them that the contents of the address would receive careful consideration.

Her Highness the Maharani Sahiba of Rewah, breathed her last at Delhi, where she was taken by the Maharaja for treatment after the Chief's conference.

DELHI, November 28.

His Excellency the Viceroy and the Secretary of State granted interviews to the following gentlemen:—Nawab Mahmud Ishaq Khan, the Hon'ble Lal Sukhbir Singh, the Hon'ble Captain Ajab Khan.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya and Rao Bahadur K. M. Muchelkar were also among the members of the Joint deputation of the Congress Muslim League which waited on the Viceroy and the Secretary of State on the 26th November.

Calcutta

Investiture at Govt. House, Calcutta.

CALCUTTA, November 28.

His Excellency the Governor held this afternoon a Durbar at the Government House for investing twenty-four persons with titles conferred upon them. Among them were one Maharaja Bahadur and one Raja Bahadur. The Durbar was attended by a large number of European and Indian ladies and gentlemen, including members of the University Commission. After the usual ceremony His Excellency addressed individually the gentlemen invested, which ended proceedings.

Bombay

Bombay Brothels.

BOMBAY, November 28.

In reply to a letter addressed by the President, Bombay Municipal Corporation, to the Secretary Bombay Government, General department, inviting the attention of the Government to the deplorable state of affairs prevailing in Brothels in the city of Bombay, the president has been informed that legislation for checking the evils of brothels in the city is at present under the consideration of the Government.

Indian Industrial Commission.

BOMBAY, November 28.

Three witnesses were examined by the Indian Industrial Commission to-day, Mr. Sah, Conservator of Forests, Bombay Southern Circle, stated that all pioneer industries pertaining to forest products should be carried on by the Government. There was plenty of scope for industrial enterprise in the Bombay forests. Each province should have a forest school and research officers.

The next witness was Mr. Chandrakar Superintendent of Paise fund Glass Works. He urged for special railway rates for glass manufacture, removal of taxes upon raw materials required for the industry, and a protective tariff.

Mr. Amin, Director of the Alembic Chemical Works Company, Limited, was the next witness. His factory manufacturer largely rectified and other kinds of spirits. His chief complaint was the excise duty. He was not in favour of Government help in the shape of bounties and subsidies, but wanted protection against bounty-fed foreign imports by a countervailing tariff.

Punjab

Sikh Loyalty.

In Words and Deeds.

LAHORE, November 28.

The following press communiqué is issued by the Punjab Government:—The Sikh community of Kelatan in the Malay State has recently taken the opportunity of presenting to the acting British Adviser an address expressing their sincere loyalty to the British Crown and their devotion to the cause of the Allies. At the conclusion of the meeting the leader of the deputation handed to the British Adviser a draft equivalent to £270 collected among the Sikhs in the place as contribution to the Red Cross Fund. As the Sikh community in Kelatan are about 200 men only, most of them being poor workmen, it will be recognised that this was a very handsome subscription. The address was forwarded to His Majesty the King-Emperor who has conveyed his high appreciation of their loyal message.

BRIEF TELEGRAM.

His Highness the Gaekwar of Baroda arrived at Bangalore yesterday and motored to Mysore en route to witness Khedda operations.

Stop-Press Telegrams.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

మదనపల్లి యూనివర్సిటీ కాలేజి.

అయ్యో,

ఆంధ్రదేశమున ప్రతిష్ఠింపఁబడిన ఈ విశ్వకళాశాలలో దానివిద్యార్థులను పాఠ్యపుస్తకముల నేర్పఁజేయుచు, ఆంధ్రభాషను అనాదరించుట అతివిచిత్రముగా తోచుచున్నది. ఇట్టి సత్తాపాత్ర బుద్ధి భిన్నాసాఫికల్ ఎడ్యుకేషనల్ ట్రస్టువారికిఁగూడ కలదాయని సంజేహమగుచున్నది. యథార్థస్థితి కనుగొనఁబడును గాక !

ఒక యాంధ్రుడు.

II.

కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారికి జవాబు.

అయ్యో!

తాము చాల శ్రమయొసర్చి బ్రజవాడసభల వృత్తాంతము లోకమునకు వెల్లడిపరచినందులకు చాల సంతోషించితిమి. ఆంధ్రకర్షకకర్మదేశము సత్యమారము అందుటచే తమ సత్య సంధతకు లోపము కల్గినదేమో చూడుదు? మల్లిఖార్జునుడు గోపాలకృష్ణయ్య నాగభూషణము రామస్వామి గార్లు మీ విషయ నిర్ధారకసభలో సభ్యుల చేర్చునట్లు ముఘేర్ష చేయవలసిని ఆశ్చర్యతరపరచి, మరల మధ్యాహ్నము మీ సభకు రాక రెండవసభకు వెళ్లి, ఆ సభ తరపున రేపుడికంబులలో మంత్రిపుంగునికి విన్నవించబోవు సంఘములో సభ్యులుగా చేరినది చోద్యము చూచుటకేనా? లేక ఆ సభ యందు సామభూతిచూపుటకా? మొదటి కపట నాయక సభా ప్రహసనమును దూరమునుండి కనిపెట్టినేరక ఆసభయేమో యుద్ధరేణునని అసభ్యులైన కొరకయి కొంతభవన సహాయము కూడచేసి మరల రెండవసభ ఖర్చులలో పాల్గొని కార్యక్రమములో సామభూతిచూపుటకూడ చోద్యమేకాదా? మీ యుద్ధేశ ప్రశ్నార్థము అనలుగురు రెండవసభకు భవము నిచ్చి చోద్యము చూచుటకు పోయిన వారేకదా? అయినచో, భవమువలెను కొని చోద్యము చూచిన అనల్పరే ఆంధ్రదేశము చూచిరో వ్రాయవలసిన దని కోరబడుచున్నది. ఇంకొకటి, పాపారావు నాయుడు గారింటివద్ద 10-వ కేసి రాత్రి మూటాడిన రాజనామాలో సంతకములు చేయవలెనని శ్రమపడి కాకితము పుచ్చుకొని తిరిగి చేయించిన కూర్మా వేంకటరెడ్డి నాయుడు గారికి, సంతకము చేయునట్లు మల్లిఖార్జునుడు గారేమి జవాబిచ్చిరో నాయుడుగారికిది తెలిసికొనును. ఏమిచ్చిరో నేనే చెప్పెదను. సంతకము అనవసరము. ఎవరియన స్వాక్షివారికి ఈసంతకము అభ్యంతర పెట్టెను, అనివారు చెప్పగా 'అవును చేయుడు' అని నాయుడు గారనగా, సదయ మల్లిఖార్జునుడు గారు దస్మతుచేయుచు, 'మనస్వాక్షికి వ్యతిరేకముగా ఈ వైసంగతులు తోచినపుడు ఈ సంతకము లేక్కటో పరిగణింపదగ'దని వచించియున్నారు. అదియు వారు చోద్యముకొకటే చేసిరా? లేక మరునాటి ప్రార్థన జరుగఁబోవు రెండవ సభ యుద్ధేశములలో మనస్సుండియా? వైసలు గురు ఏయన్నతస్థానములు ఇదివరలో ఆక్రమింపకపోయినను, ముందుకూడ ఇదివరలోదాచినవారు దాచిరి. ఎన్నట్లు పాటు మనమును దాచెదమనెడి యాశయ అర్హతయు లేని కతంబున నైతులగునారు తమలాభాలాభములు చర్చించి తుదకు ఏకోన్మఖులైవారికి లాభమున్నదని గ్రహించి రాజధానిసంఘము నకు చేరి తదవబంధముగా సభిచేసినందులకా వారి కిచోద్యము సారోపించుట? అయ్యో, తాము ఇకమీద ఇట్టి సత్య దూరములైన వాక్యములవ్రాకుందురు గాక యని కోరుచున్నాడ! మరి, యింక నెన్నియొ సత్యదూరము లసాధారణముగ నున్న మీలేఖకుజవాబిచ్చిన ఆంధ్రప్రతిక యువనిలేఖకునికే అశ్చయవలది విరమించుచున్నాను.

పర్యవేక్షణ భూషణ్యు.

III

ప్రత్యేక గోదానరీమండలసభ, రామచంద్రపురము అయ్యో,

ఈ నెల 18 వ తేదీని రామచంద్రపురమున గాజా కా కర్షణముడి రామచంద్రరాజుగారి కోటలో ప్రత్యేక గోదానరీ మండలసభ మిగుల జయప్రథముగా జరిగెను. ప్రతినిధులు సురుమా మూడునాలుగు వచ్చియుండిరి. వీరు గాక ప్రేక్షకులు వేయి

మంది యుందురు. వీరిలో బ్రాహ్మణుల సంఖ్య అయిదు వందలు మాత్రమే. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులును అగ్రాసనాధిపతులునుకూడ ఉత్తములు. వీరుగాక వక్తలలోపెక్కుమంది బ్రాహ్మణేతరులు. గత సంవత్సరము లక్ష్మీనగరమున జరిగిన జేషయ మహాసభయం దేకగ్రీవముగా తీర్మానింపఁబడిన స్వరాజ్య నిబంధనలకు తమ పూర్ణాంగీకారమును వెల్లెపుచ్చుచు జన సంఖ్యనుబట్టియు, ఆదాయమునుబట్టియు, విద్యాగంధము ననుసరించియు, ఉచితరీతిని ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మొసంగుటకు తీర్మానింపబడెను. ప్రతికక్షకు లగు బ్రాహ్మణేతరులు కొందరి సభ జనప్రదముగా జరుగవలయుటకు చేసిన భగీరథప్రయత్నము తీగోదానరీ మండలసభ సంప్రదించబడుచు పొందుటకు ప్రబల కారణమయ్యెను. ఆహ్వాన సంఘమునారు మండలము లోని ప్రతి గ్రామము వాటికి పంపిన యాహ్వాన లేఖలకంటె తత్సభకు రావద్దని ప్రతికక్షులు వ్రాసిన లేఖలు ముందుగఁ జేరుటవలన నీ సభ యెట్లు జరుగునో చూడమని దూరప్రచారణముల కోర్చి బహు శ్రమలపడి యనేములు వచ్చియుండిరి. జనచాక్ర్యంవ కర్తవ్యమని జేషయలలో పెక్కుమంది స్వరాజ్య పరమావధి. తమ గర్భస్థానముని విద్య ప్రయత్నముచేసి దాని బడయఁ గోరుచుండ స్వస్థసంఖ్యాకులగు కొందరు ప్రభుత్వోద్యోగుల దయను బడయగోరి, స్వాధీనమై యడ్డుపెట్టఁజూచిన నీ మహాప్రవాహ ముగించియో? సముద్రము పొట్లకొచ్చుచుండ చేతు లడ్డుపెట్టిన నెంత ప్రయోజన ముండును? చిక్కవోలు సభయందు తీర్మానింపఁబడిన తీర్మానములు తమ కెంత మాత్రమును అనగాహన కాలేదనియు, సదగు తీర్మానములన్నియు నాండ్లయ భావలో వ్రాయబడి యున్నవనియు, ప్రభుత్వమువారి సంగబోవు మాక్కులను బ్రాహ్మణేతరులు గాక యొక్క బ్రాహ్మణులే పొందఁజూచుచున్నారనియు తత్సభానాయకు లేదేవియో కల్లబాల్లిమాటలు చెప్పటవలన నిద్యాగంధ మెరుగని బ్రాహ్మణేతరులు కొందరు వాటిని నిజమని నమ్మిరియు, కొందరికాలములోనే ఈ గోదానరీ మండలసభ జరుగుటవలన మాసంజేహములు నివృత్తిమైనవనియు పెక్కుమంది చెప్పి యుండిరి.

బ్రాహ్మణేతరులు తోసి గాజు బ్రాహ్మణులనుభవింపుచున్న మహావైకల్య మేమి? బ్రాహ్మణుడైన నేమి బ్రాహ్మణేతరుడైన నేమి వానివారి విద్యాభివృద్ధియునుబట్టియున్న తపదవి నెందును నేయున్నాడు. బ్రాహ్మణేతరులెంతమంది చదువుకొని యున్నారోద్యోగము లొందు చుండుటలేదు? ఇందుకు వారివై బ్రాహ్మణులీవైన భావముతోనుండిరా? నిన్ను జాత్యుద్ధరణమును గురించి బ్రాహ్మణులలో పెక్కుమంది ప్రబలమైన కృషిచేయుటలేదా? జేషయ మహాసభయందు గడచిన 30 సంవత్సరములనుండియు తీర్మానింపబడుచున్న విషయములలో అనేకములు బ్రాహ్మణేతరులకేకదా యుపయోగములు? ఇంతేకాక, మనభరతఖండము కృషయగమునుండి ఇప్పటివరకు బ్రాహ్మణేతర ప్రభువులచేత నేలబడుచుండినపుడు బ్రాహ్మణులు వారియొద్ద మంత్రిత్వమును బడసి వారికి తగిన సలహాయుచ్చుచు రాజులును వీరును మిగుల ఆనోన్యస్థాన రాగముతో నండినట్లు చరిత్రములు వాకొనుచున్నవి గాని, బ్రాహ్మణేతరులు రాజులుకదాయని బ్రాహ్మణులు అనాయతోనుండినట్లు కానివింపదు. సుమారు నాలుగు మాసములవరకు నిరాజకీయాంధోళనలో బ్రాహ్మణేతర కక్షలేదు ఈ నడుమ కొందరు మహానీయులు స్వాధీనమై మహా మనకట్టి వైమమ్యములు కలిగించుచున్నారు. వక్షకాలములో నుద్బవించిన కుక్క గొడుగు లెంత కాళ్ళతములో ఈ వైమమ్యములు అంతటికాళ్ళతములే. రాజకీయాంధోళనమునందు దేశీయులందరు మిగుల నత్యాహముగ వైకమత్యముతో మన పరమావసరం బడయఁగోరుట ప్రతిభార తీయనికొని నిద్రియ్యున్నది. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర శబ్దము మన రాజకీయాంధోళనమునందు కనబడవలెను గాక! త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారి విమర్శకును నిర్మూలకునుగాక! రామచంద్రపురమునం దీమండల సభవారి తీర్మానమును పులి మండలమునారును ఉదాహరణముతో నామోదించి పులివేళ్ళమండల సభలచేసి, పరస్పర వైమమ్యములు తొలగింపఁజూచుటగాక యని నాయకులను ప్రార్థించు చున్నాను.

కొండేపూడి అచ్యుతరామయ్య.

IV

స్వపరిపాలనావిభాగాలు యసత్యకల్పన.

అయ్యో,

ఈ నెల 9-వతేదీని నేనొక కోట్లపనికొరకు గుంటూరు పురమున కేగి కార్యసంకరము మరలకమ్మచుండ బ్రాహ్మణేతరులమిత్రు లొకరు నన్ను కలిసికొనిరి. పరస్పర కుశలప్రశ్నానంతరము కొంత సాంఘిక విషయమును సంభాషణ జరిగెను

తదుపరి మాటలవరుసను హిందూమహమ్మదీయ నాయకులచే ఆమోదింపబడిన స్వపరిపాలనా విషయకముగు సంభాషణలో ఈ క్రింది రీతిని మా కిరువురకును ప్రసంగము జరిగెను:

నేను:— అయ్యో, ఇప్పుడు మన నాయకులు గోరు సంస్కరణముల విషయమున మీ యభిప్రాయమేమి?

ఆయన:— అది చాల అపామకరమైన మార్పు తత్వము స్వరాజ్య మొసంగవలయునని యుద్దేశించి గావున, అది పనికిరాదు.

నేను:— మీ రన్న తత్వం స్వరాజ్య పరమమనెను ఈ సంస్కరణము లీజప్రాయమే.

ఆయన:— ఎక్కువమందిని ప్రభావించుకొనక సభ్యులను గోరుచున్నాడు. వారి బిల్లు తోసి వేయ నొక్కచక్రవర్తిగారికి దక్క ఇతరుల కే యధికారము నుండగూడదట. ఇక దీని కర్ణమేమి? తత్వం స్వరాజ్యము కాదా? పరియొక విశేషము. ఇదివర కెంతో ప్రయత్నముగానున్న మహమ్మదీయులు హిందువులతో కలిసిగది యెండులకో తెలియునా?

నేను:— దయచేసి చెప్పడు.

ఆయన:— ఈ స్క్రీముపట్ల నాండ్లపరిపాలన రుక్మలమగును. అట్టితరీ కాబూల్ ఆవిరుగో టర్కీమల్తానో గప్పించి మహమ్మదీయపరిపాలనను మరల స్థాపించురు. కొట్లాటలో వారిని మన మెదురింపజాలము. బిగన, మనగతి పగు నాల్గు పరులైన కతాబులుగతి యగును.

నేను:— అయ్యో, ఈసాటి యాలోచన మన నాయకులకు తెలియదా?

ఆయన:— తెలియును, బ్రాహ్మణు లిదివరకే పరిపాలనలో నెక్కువ పాల్గొన్నారు గాన, మహమ్మదీయుల తో డ్పాటుచే స్వాతంత్ర్యము లభించినదిదే, వైకల్యము వచ్చినచో జపానువారిని చీనావారిని సాయముగోరి పాదనిజయించి యిండియాలో తామే (బ్రాహ్మణులే) పరిపాలకులయ్యెదరు.

నేను:— గాజకీయ పరిష్కాతలును బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులును నగు ది. బ. పట్టు కేశవశిల్లెగారు తమకీ విషయమై తెలియకయే యిందు ప్రవేశించినారా?

ఆయన:— నారిదివరకే బ్రాహ్మణ నాయకులతో సరితూగు గౌరవములండిరి. "తక్కిన బ్రాహ్మణేతరులకు గౌరవముండిననీమి లేవన్న నేమి నాకున్నదిగదా"యని ఆయన తలచెను.

నేను:— మీయుద్దేశము మనదేశమున కెన్నటికి స్వపరిపాలన కూడదనియేనా?

ఆయన:— ఇంకొక యేబది సంవత్సరములలో బ్రాహ్మణేతరుల నేటలు చదివి జ్ఞానవంతులగుచు. ఇప్పుడు వాటిచ్చువారు బ్రాహ్మణేతరులైనను రాజ్యాంగ మర్యములు తెలియనందున మనవారు పనికి రాక వారికే యియ్యకలసినచ్చును. ఎక్కువగావారు పాలగొన్నపిదప మరల సందయగితికి రానీయరు.

నేనింకను కొన్ని విషయములు ప్రశ్నింపవలయుండకారాంతరావశ్యకత వలన వారేకుటచే, వీలులేకపోయెను. చూచితిరా యిది యెట్టి పన్నాగమో? ఇట్టిమాటలనే చెప్పి కొందరిని ప్రాంతిలోద్రోసి వారిని తమ పక్షమునకు గైకొనుచున్నారు. ఇందువై నావ్యాఖ్యానముకంటె మీరే మోచించుట మేలని కలచి మీరేవదలి నాబ్రాహ్మణేతర సోదరుల కొక చిన్నచునవిని వందనపూర్వకముగా చేయుచున్నాడు: ఒక కుటుంబపుటాన్తి పరులచేత నున్న దనకొనును. సోదరులలో కొందరు ఆన్నివిధముల ప్రాధులైయుండి రనుకొనుదు. ఇంకను కొందరు గడలేవలసినవారున్నారితలపుడు. అట్టి సయమున నేకమాతృగృహితులగు మనవారి కాయాన్తి వచ్చిన లాభమో తామే స్వాధీనమై యెక్కువ యపేక్షించినను మనసోదరులు గొనక న్యాయమో క్వల్యమునకై యాన్తిపూని గునకును మనసోదరులనును చేపందఁజేయుట న్యాయమో మోచింపుడు. ప్రబలమనందందగున విద్యాంశులై యుండబోయ. నిష్పంధ విద్యాకాసములున్న నాగరిక దేశములలో నే యనేకు లిండియానున్నావో లేవో యాప్రపంచమున తెలియనివారున్నారగాన, నాయనవిని త్రోసివేయక తక్కిన సోదరుల బిల్లులతోపాటు మన తల్లులకు శిల్లి కుగు భావతమ గౌరవప్రసక్తము లే, ముంపేన్మగారికి కాంగ్రెస్ కోరిన కోర్కెలు మానేయని తెలిపి తోడిదేశముల వారిచే భిరి! భారతీయులారా!! దేశాభిమానులారా!! యనిపించుకొని ముందు మన మంతావారికి కష్టములు లెగ్గించ మిమ్ము వేవిధముల మనఃపూర్వకముగ ప్రార్థించుచున్నాను. — ఒక బ్రాహ్మణేతరుడు.

సుందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!!

అంగమెన 1918 క్యాలండరు

జనవరి 21 నుండి ప్రతి అమృతాంజనము దినోవారి కు 5 ల ముందు నాశనము గొనుచుండలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ. కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినచోకి క్యాలండరు చేరవచ్చుచో మా జవాబుదారి యుండదు. కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాశంగము గలగకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామర తైలము	పండ్లపాడి	మోహినీ తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపాధిము

చక్కని డబ్బీతో వెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4 0

అమృతములు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయించబడుచున్నది

అమృతాంజనం డిపో,

109, గ్రేట్ రోడ్, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

కీర్తికేసులయిన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని రంగుల చిత్రపటము ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

శారదాంబ ఇది శ్రీ భర్తాధిని యను నాటకము. సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుబాపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు

జాబాబీడితులకు వరము: బహుదేశ నవాతమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సాధనపరిల్లా

అపరీక్షిత రక్తములన జనించు జాడ్యములకు కీర్తిమనుమంటి మందు. కుడుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను తుండను, ప్రాంత వల్లలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి క్రివంతమైన క్షుభ్రకారిణి (53)

గౌరవనీయమైన డా॥ పి. డి. సావంత్, 144, ఫనస్ వాడి, నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికృతావస్థల ప్రశంస

ఇది పిచ్చిలకంటే అపూర్వము విరచితము వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర నర్తక శాస్త్ర విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుక్త కృష్ణమందిరాధిపతిగా రెడ్డి గారిచే రచించినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈ మురబ్బను సాలామిసిరి కాదని యజ్ఞపుష్కరమువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు విరాళించినచో కొద్దిమూలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్యములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుచు. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బు సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బువల్ల భాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితిము మానును, భాతువు మాత్రముతో కలసిపోవుటమానును, నీరుచురు కుమానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును, రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలియెక్కువయగును, చక్కగమలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరి అనునది ఒకజాతిపండు. ఇది కాబూర్, కాందహార్ జేతములలో మైగుచ్చును. అక్కడి జనులు ఆపండును విశేషముగా తినుటవలన మనజేతపు 4 గురు మనఃస్థులబలము ఆజేతమున ఒకమనఃపీడి గలదు. వైమురబ్బును సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన చానివల్ల పూర్తి గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును. అనుపానపత్రక పార్శ్వలతో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0.

తపాలఖర్చు 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం. 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్ల దినుసులు.

మెడల్లు పొందిన నేలం గ్రేప్ మామిడి చెట్లు పలు విధమైన చెట్లుదినుసులు యొక అనేక విధములయిన మొక్కల దినుసులు నీయ కావలయును నాటుకామకూరలు విత్తనములు సరసముగ విక్రయింపబడును. కావలసిన వారు అర్హతా స్థాంపుపంపితే, పటముతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాటలాగు పంపుతాము. నాటలు ఇంగ్లీషుతో వ్రాయవలెను.

ఎస్. కె. ఐ. కాదర్ మీరానాహాయి.

విత్తనములు, మొక్కవత్తకము.

(959) కుమారస్వామిపట్టి, నేలం.

విజ్ఞాన చంద్రికా ముక్కుడిపో, మాంటు రోడ్, మదరాసు. ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాసుమైన వెలకు దొరుకును క్యాటలాగు ఉచితము. డాక్టరు. ఆదంట-లక్ష్మీపతి, వి. పి. ఎం. వి. సి. ఎం. (945) మేనేజరు.

ఆత్మ జిజ్ఞాసా

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

జన్మముల సుఖమును గుఱించిన కాశ్మీరీ చరిత్ర

గ్రంథకర్త: డా॥ జగన్నాథస్వామిగారు, టి. పి.

చిన్నవైజా చక్కవిగ్రంథము వెల రూ. 0-3-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈలేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసే బలము కలిగింది కాశ్యోతసుఖము నొసంగును. 219 ఆరోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును. ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుస్తకమునకు వ్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము. వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్రి, ఆతంకనిగ్రహ ఔషధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

గోరోజనము తులం ౧కి	2-౦-౦
కస్తూరి	తులం 1 కి రూ. 30-0-0
కుంకుమపువ్వు	తులం 1-కి 2-0-0
రసభస్మము	తులం 1-కి 0-10-0

అవిశచ్చికానా లేక జిన్న	...	8-8-0
బాలామృతము సీసా 1-కి	...	0-12-0
తాంబూలమాత్రలు, సువాసనగా నుండును	50-కి	0-8-0

మోహినీ తైలము:—శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0

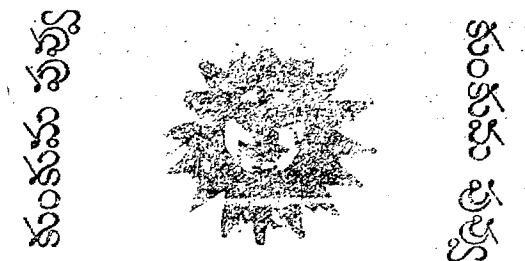
తామర తైలము

దీనిని రాచిన చర్మము నలు వెక్కిరు. మంట యుండదు.

డబ్బా 1-కి 0-6-0 (ఆరు అణాలు)

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాడ్డెన్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని, (53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.